Tofaş Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi

1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap dönemine ait konsolide finansal tablolar ve bağımsız denetçi raporu

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi Genel Kurulu'na,

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle, gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit denetim konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Kilit denetim çalışmalarının belirlenmesindeki hususlar
Aktifleştirilmiş geliştirme maliyetleri	
Grup, otomobil üretiminin verimliliğinin ve kapasitesinin artırımı veya maliyetlerinin azaltılması kapsamında yapmış olduğu geliştirme maliyetlerini aktifleştirmektedir. Dipnot 13'de detayları sunulan aktifleştirilen geliştirme maliyetlerinin 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal tablolardaki payı, ilgili maliyetlerin mahiyetlerinin çeşitliliği ve ilgili maliyetlerin aktifleştirilmesi sürecinde uygulanan yönetim muhakemeleri dolayısıyla denetimimiz için önemlidir.	Denetim prosedürlerimiz, diğerlerine ek olarak, Grup'un uyguladığı politikalarının incelenmesini, projeler ile ilgili beklentilerin değerlendirilmesini ve her proje ile ilgili olarak aktifleştirilen geliştirme maliyetlerinin mahiyetlerinin incelenmesini içerir. Geliştirme safhasındaki projeler için en önemli yönetim değerlendirmelerinden birisi, ilgili projenin ilintili olduğu ürünlerin pazar performansının tahmini üzerinedir. Geliştirme safhasındaki projeler ile ilgili olarak denetim prosedürlerimiz, yönetim değerlendirmelerinin uygunluğunun değerlendirilmesinden, geliştirme çalışmalarının sonuçlarını incelemekten ve Grup'un içsel yönetim ve onaylama süreçlerini dikkate almaktan oluşmaktadır. Ayrıca, Grup'un Araştırma, Geliştirme ve Satış departmanlarında bulunan yöneticiler ile görüşmeler yapılmış olup, satışı aktif olarak başlayan ürünlerin satış performansları incelenmiştir ve ilgili projeler için aktifleşmiş olan maliyetlerin geri kazanılabilirliği değerlendirilmiştir. Buna ek olarak, Dipnot 13'te Maddi olmayan duran varlıklar notunda yer alan açıklamaların yeterliliği TFRS kapsamında tarafımızdan değerlendirmiştir.
Garanti karşılığı	
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Dipnot 15'de açıklandığı üzere, ürün garantileri ile ilgili olarak konsolide finansal tablolara yansıtılan karşılıklar 139.277 bin TL tutarındadır. Ürün garanti karşılığı tutarı, ürün satışı sonrasında gelecek dönemdeki parça maliyetlerinin tahminleri, işçilik giderlerinin tahminleri ve geçmiş dönemlere ait garanti kullanım oranları baz alınarak konsolide finansal tablolara yansıtıldığından, uygun karşılık tutarının belirlenmesi hassas varsayımlar içermektedir.	Denetim prosedürlerimizin bir parçası olarak garanti kapsamında yer alan ürünlere ait karşılık çalışması Grup yönetiminden temin edilmiştir. Çalışmada yer alan son üç yıla ait geçmiş dönem garanti kapsamındaki kullanımlar, muhasebe kayıtlarında bulunan tutarlar ile karşılıklı olarak kontrol edilmiş olup, yedek parça satış fiyatları ile çalışmada kullanılan birim satış fiyatları da kontrol edilmiştir. Ek olarak satış maliyetlerinin parçası olan işçilik giderleri ile ilgili Grup yönetimi tarafından kullanılan varsayımlar değerlendirilmiştir. İşletme kaynak planlaması (ERP) tarafından hesaplanan ürün garanti karşılığı tutarının Grup politikaları ile uyumu incelenmiş olup ERP çalışması sonrasında yapılan marj düzeltmeleri ve bu düzeltmelerin nedenleri ile ilgili olarak Grup yönetimiyle görüşülmüştür. Buna ek olarak, Dipnot 15' te Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler notunda yer alan açıklamaların yeterliliği TMS 37 kapsamında tarafımızdan değerlendirmiştir.

Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	
Dipnot 9'da detayları açıklanan, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 2.016.429 bin TL tutarındaki finans sektörü faaliyetlerinden alacaklara ilişkin değer düşüklüğü bakiyesi, değer düşüklüğü tutarı belirlenmesi sırasında Grup yönetiminin kullandığı değerlendirmelerin detaylı olması ve yönetimin tahmin ve varsayımlarına da bağlı olması nedeniyle denetim çalışmalarımız açısından önem taşımaktadır. Finans sektörü faaliyetlerinden alacakların değer düşüklüğüne uğrama riski olması ve dolayısıyla finans sektörü faaliyetlerinden alacakların defter değerinin, tahmini geri kazanılabilir değerinden daha yüksek olma ihtimali nedeniyle, denetim riskimiz bulunmaktadır.	Denetim prosedürlerimizin bir parçası olarak, değer düşüklüğüne uğramış finans sektörü faaliyetlerinden alacakları ve gereken karşılıkların tespiti için tasarlanmış önemli kontrollerin operasyonel etkinliğini değerlendirmek için karşılıkların hesaplamasına ilişkin kredinin verilmesi, kayıtlara alınması, gözlemlenmesi ve ödenmesi sürecindeki iç kontroller test edilmiş ve değerlendirilmiştir. Ek olarak, mesleki yorumumuza dayanarak finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardan örneklem seçimi gerçekleştirilmiş ve finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar içerisinde değer düşüklüğüne ilişkin nesnel bir kanıtın varlığı değerlendirilmiştir. Buna ek olarak, Dipnot 9 da Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar notunda yer alan açıklamaların TFRS'ler açısından yeterliliği tarafımızdan değerlendirmiştir.

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirme niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)

- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 4 Şubat 2020 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Ethem Kutucular'dır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Ethem Kutucular, SMMM
Sorumlu Denetçi

4 Şubat 2020
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER **SAYFA**

KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU 1-2

KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR ve DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU 3-4

KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU 5

KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU 6

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR 7-66

NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU 7
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR 7-28
NOT 3 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA 29
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ 29-30
NOT 5 FİNANSAL YATIRIMLAR 30
NOT 6 FİNANSAL BORÇLANMALAR 31-33
NOT 7 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR 34
NOT 8 DİĞER ALACAKLAR VE DİĞER BORÇLAR 35
NOT 9 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR 35-36
NOT 10 STOKLAR 36
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER 37
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR 38-39
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR 40
NOT 14 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI 41
NOT 15 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER 42-43
NOT 16 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR 44
NOT 17 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER, ERTELENMİŞ GELİRLER……..
DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER 45
NOT 18 ÖZKAYNAKLAR 46-47
NOT 19 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ 47-48
NOT 20 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ,
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ 49
NOT 21 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER 50
NOT 22 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER 50
NOT 23 YATIRIM FAALIYETLERINDEN GELIRLER 50
NOT 24 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ 50
NOT 25 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 51-54
NOT 26 HİSSE BAŞINA KAZANÇ 54
NOT 27 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI 55-56
NOT 28 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ 57-64
NOT 29 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL
RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) 65-66
NOT 30 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR 66

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla
konsolide finansal durum tablosu
(Para birimi aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

	Notlar	*Bağımsız denetimden geçmiş* 31 Aralık 2019	*Bağımsız denetimden geçmiş* 31 Aralık 2018
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar:			
Nakit ve nakit benzerleri	4	2.825.487	1.981.012
Finansal yatırımlar	5	568	404.170
Ticari alacaklar			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	*27*	*1.255.067*	*1.059.907*
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	*7*	*888.755*	*1.037.437*
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	9	1.087.894	1.277.299
Diğer alacaklar	8	506	1.385
Stoklar	10	749.130	1.076.671
Peşin ödenmiş giderler	17	70.686	79.105
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	25	2.701	8.143
Diğer dönen varlıklar	17	88.891	163.168
Toplam dönen varlıklar		**6.969.685**	**7.088.297**
Duran varlıklar:			
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	9	928.535	1.015.830
Diğer alacaklar	8	209	173
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	66.000	60.500
Maddi duran varlıklar	12	2.112.220	2.247.601
Kullanım hakkı varlıkları		10.639	-
Maddi olmayan duran varlıklar	13	1.658.775	1.579.461
Peşin ödenmiş giderler	17	73.770	68.334
Ertelenmiş vergi varlığı	25	989.454	941.603
Toplam duran varlıklar		**5.839.602**	**5.913.502**
Toplam varlıklar		**12.809.287**	**13.001.799**

1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap dönemine ait konsolide finansal tablolar, 4 Şubat 2020 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Söz konusu konsolide finansal tablolar Genel Kurul'da onaylanması sonucunda kesinleşecektir.

			(Yeniden sınıflanmış – Not 2.1.2)
		Bağımsız denetimden geçmiş	***Bağımsız denetimden geçmiş***
	Notlar	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler:			
Kısa vadeli borçlanmalar	6	25.000	443.876
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	6	1.821.507	2.016.875
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	*27*	1.913.079	1.674.894
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	*7*	1.971.755	1.619.089
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	16	130.113	100.188
Diğer borçlar	8	28.021	16.060
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler	17	27.415	20.189
Türev araçlar	29	-	269
Devlet teşvik ve yardımları	14	6.241	8.374
Ertelenmiş gelirler	17	33.100	36.043
Kısa vadeli karşılıklar	15	165.659	156.599
Diğer kısa vadeli yükümlülükler		4.587	5.249
Toplam kısa vadeli yükümlülükler		**6.126.477**	**6.097.705**
Uzun vadeli yükümlülükler:			
Uzun vadeli borçlanmalar	6	2.104.213	2.971.301
Türev araçlar	29	21.448	16.786
Devlet teşvik ve yardımları	14	9.441	13.550
Uzun vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	*16*	*218.499*	*195.902*
Toplam uzun vadeli yükümlülükler		**2.353.601**	**3.197.539**
Toplam yükümlülükler		**8.480.078**	**9.295.244**
Özkaynaklar:			
Ödenmiş sermaye	18	500.000	500.000
Sermaye düzeltme farkları		348.382	348.382
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı giderler			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		*(67.845)*	*(37.990)*
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı giderler			
- Nakit akış riskinden korunma kayıpları		*(1.024.755)*	*(1.075.625)*
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	18	366.881	387.363
Geçmiş yıllar karları		2.724.907	2.254.002
Net dönem karı		1.481.639	1.330.423
Toplam özkaynaklar		**4.329.209**	**3.706.555**
Toplam kaynaklar		**12.809.287**	**13.001.799**

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

	Notlar	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak - 31 Aralık 2019	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	19	18.896.914	18.603.331
Satışların maliyeti (-)	19	(16.510.459)	(16.190.143)
Ticari faaliyetlerden brüt kar		**2.386.455**	**2.413.188**
Finans sektörü faaliyetleri hasılatı		465.762	495.590
Finans sektörü faaliyetleri maliyeti (-)		(353.606)	(392.632)
Finans sektörü faaliyetlerinden brüt kar		**112.156**	**102.958**
Brüt kar		**2.498.611**	**2.516.146**
Genel yönetim giderleri (-)	20	(373.358)	(329.856)
Pazarlama giderleri (-)	20	(337.093)	(362.325)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	20	(68.651)	(66.441)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	22	958.748	3.315.185
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	22	(1.018.154)	(3.892.403)
Esas faaliyet karı		**1.660.103**	**1.180.306**
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	23	12.658	34.681
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		**1.672.761**	**1.214.987**
Finansman gelirleri	24	1.146.066	2.249.772
Finansman giderleri (-)	24	(1.362.272)	(2.173.865)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		**1.456.555**	**1.290.894**
Dönem vergi geliri		**25.084**	**39.529**
- Dönem vergi gideri (-)	*25*	*(29.383)*	*(25.887)*
- Ertelenmiş vergi geliri	*25*	*54.467*	*65.416*
Dönem karı		**1.481.639**	**1.330.423**
Dönem karının dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		-	-
Ana ortaklık payları		1.481.639	1.330.423
Pay başına kazanç (Kr)	**26**	**2,96**	**2,66**

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

	Notlar	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak – 31 Aralık 2019	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak – 31 Aralık 2018
Dönem karı		**1.481.639**	**1.330.423**
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıpları)/ kazançları	16	(37.588)	(1.986)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları, vergi etkisi	25	7.733	415
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar			
- Nakit akış riskinden korunma kazançları / (kayıpları)	2	65.219	(509.585)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
- Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi	25	(14.349)	106.324
Diğer kapsamlı gider		**21.015**	**(404.832)**
Toplam kapsamlı gelir		**1.502.654**	**925.591**
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		-	-
Ana ortaklık payları		1.502.654	925.591

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait
konsolide özkaynaklar değişim tablosu
(Para birimi aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

			Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler		Birikmiş karlar			
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kayıpları	Kardan ayrılan ısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2018 bakiyesi	**500.000**	**348.382**	**(36.419)**	**(672.364)**	**309.863**	**1.850.757**	**1.282.818**	**3.583.037**	**3.583.037**
Muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin düzeltmeler	-	-	-	-	-	(2.073)	-	(2.073)	(2.073)
Transferler	-	-	-	-	77.500	1.205.318	(1.282.818)	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(1.571)	(403.261)	-	-	1.330.423	925.591	925.591
Temettüler	-	-	-	-	-	(800.000)	-	(800.000)	(800.000)
31 Aralık 2018 bakiyesi	**500.000**	**348.382**	**(37.990)**	**(1.075.625)**	**387.363**	**2.254.002**	**1.330.423**	**3.706.555**	**3.706.555**
1 Ocak 2019 bakiyesi	**500.000**	**348.382**	**(37.990)**	**(1.075.625)**	**387.363**	**2.254.002**	**1.330.423**	**3.706.555**	**3.706.555**
Transferler	-	-	-	-	75.865	1.254.558	(1.330.423)	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(29.855)	50.870	-	-	1.481.639	1.502.654	1.502.654
Temettüler	-	-	-	-	(96.347)	(783.653)	-	(880.000)	(880.000)
31 Aralık 2019 bakiyesi	**500.000**	**348.382**	**(67.845)**	**(1.024.755)**	**366.881**	**2.724.907**	**1.481.639**	**4.329.209**	**4.329.209**

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide nakit akış tabloları

(Para birimi aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

	Notlar	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak – 31 Aralık 2019	*Bağımsız denetimden geçmiş* 1 Ocak – 31 Aralık 2018
A. İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**3.656.536**	**1.336.612**
Dönem karı		1.481.639	1.330.423
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		**1.172.500**	**880.231**
- Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	21	760.248	775.054
- Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer kazançları ile ilgili düzeltmeler	23	(5.500)	(29.325)
- Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	7, 9	26.368	29.843
- Faiz gelirleri ile ilgili düzeltmeler	24	(124.212)	(115.433)
- Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler, net	10	8.855	752
- Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar ile ilgili düzeltmeler	23	(7.158)	(5.356)
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	16	47.247	41.395
- Dava karşılığı ile ilgili düzeltmeler, net		2.687	605
- Garanti karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	15, 20	74.472	109.934
- Faiz giderleri ile ilgili düzeltmeler	24	76.337	87.265
- Vergi gideri/geliri ile ilgili düzeltmeler	25	(25.084)	(39.529)
- Vadeli alımlardan ve satışlardan kaynaklanan ertelenmiş finansman geliri, net	22	78.477	37.256
- Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		390.153	343.627
- Nakit ve nakit benzerlerinden kaynaklanan kur farkları ile ilgili düzeltmeler		(130.390)	(355.857)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		**1.171.727**	**(661.798)**
- Stoklardaki azalış / (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		318.686	(21.841)
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklardaki azalış / (artış)		313.740	(61.168)
- İlişkili taraflardan ticari alacaklardaki (azalış)		(195.160)	(100.627)
- Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış / (artış)		843	(1.225)
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlardaki artış / (azalış)		352.666	(211.018)
- İlişkili taraflara ticari borçlardaki (azalış)		(31.718)	(598.494)
- Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		7.226	20.189
- Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki azalış		276.700	242.988
- Peşin ödenmiş giderlerdeki azalış		2.983	34.528
- Ertelenmiş gelirlerdeki (azalış)		(2.943)	(20.488)
- Devlet teşvik ve yardımlarındaki (azalış)		(6.242)	(8.374)
- Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklardaki azalış		74.277	72.586
- Faaliyetlerle ilgili diğer yükümlülüklerdeki artış / (azalış)		56.276	(29.140)
- Türev yükümlülüklerdeki artış		4.393	20.286
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		**3.825.866**	**1.548.856**
- Vergi ödemeleri		(23.941)	(33.044)
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	16	(62.238)	(41.714)
- Diğer nakit çıkışları		(83.151)	(137.486)
B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		**(170.185)**	**(206.428)**
- Maddi duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	12	(278.123)	(329.840)
- Maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(429.544)	(232.833)
- Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		15.000	19.797
- Finansal yatırımlardaki artış/azalış		403.602	209.641
- Alınan faiz		118.880	126.807
C. Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		**(2.757.928)**	**(2.107.933)**
- Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		1.293.553	2.154.761
- Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(3.110.273)	(3.386.522)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(5.403)	-
- Ödenen temettüler		(880.000)	(800.000)
- Ödenen faiz		(75.475)	(87.575)
- Diğer nakit girişleri (çıkışları)		19.670	11.403
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net (azalış) / artış		**728.423**	**(977.749)**
D. Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		**130.390**	**355.857**
Nakit ve nakit benzerlerindeki net (azalış) / artış		**858.813**	**(621.892)**
E. Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		**1.960.175**	**2.582.067**
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	**4**	**2.818.988**	**1.960.175**

Takip eden notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluştururlar.

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

1968 Yılında Türk-İtalyan ortaklığıyla kurulan Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin ("Şirket" veya "Tofaş") faaliyet konusu binek oto ve hafif ticari araç üretimi, ithalatı ve satışıdır. Koç Holding A.Ş. ("Koç Holding") ve FCA Italy S.p.A (Fiat) 'in ortak yönetiminde ve kontrolünde olan Tofaş ayrıca kendi otomobillerinde kullanılan çeşitli otomobil yedek parçaları da üretmektedir. Şirket'in Genel Müdürlük adresi Büyükdere Cad. No:145 Zincirlikuyu Şişli-İstanbul'dur. Üretimin yapıldığı fabrikası ise Bursa'da bulunmaktadır. Tofaş, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlı olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'na ("İMKB") 1991 yılında kote edilmiştir ve hisse senetleri halen Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir.

Şirket, ticari faaliyetlerinin önemli bir kısmını Koç Holding ve FCA Grubu Şirketleri ile gerçekleştirmektedir (Not 27).

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in konsolidasyona tabi tutulmuş bağlı ortaklıkları aşağıda yer almaktadır:

		Şirket'in ortaklık payı (%)	
Şirket ismi	**Faaliyet alanı**	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş. ("KFK")	Tüketici finansmanı	99,9	99,9
Fer Mas Oto Ticaret A.Ş.	Otomobil ve yedek parça ticareti	100	100

Bundan böyle konsolide finansal tablolarda Tofaş ve konsolide edilmiş bağlı ortaklıkları "Grup" olarak adlandırılacaktır.

Grup'un kategorileri itibariyle dönem içinde çalışan personel sayısı aşağıdaki gibidir:

	Ortalama		Dönem Sonu	
	31 Aralık 2019	**31 Aralık 2018**	**31 Aralık 2019**	**31 Aralık 2018**
Saat ücretli	5.423	6.922	5.180	6.018
Aylık ücretli	1.637	1.747	1.607	1.721
	7.060	**8.669**	**6.787**	**7.739**

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 Uygulanan finansal raporlama standartları

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II–14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup söz konusu tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") esas alınmıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II-14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS") esas alınmıştır. Ayrıca KGK tarafından 15 Nisan 2019 tarihinde yayınlanan TMS taksonomisine uygun olarak sunulmuştur.

Şirket ve Türkiye'de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, SPK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar ile yatırım amaçlı gayrimenkuller dışında tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara TFRS uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

2.1.2 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli konsolide finansal tabloların düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un cari dönem konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır.

31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolarda "Ertelenmiş gelirler" hesabı içerisinde yer alan 20.189 TL tutarındaki TFRS 15 Müşteri sözleşmelerinden hasılat etkisi "Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler" hesabına sınıflandırılmış olup söz konusu sınıflandırmanın ilgili döneme ait geçmiş yıllar zararları ile net dönem karlarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

2.1.3 Fonksiyonel ve raporlama para birimi

Grup'un fonksiyonel ve raporlama para birimi Türk Lirası'dır ("TL"). Yabancı para işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Yabancı paraya dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihinde geçerli olan döviz kurları kullanılarak çevrilmiştir. Yabancı paraya dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan bu kur farkı geliri veya gideri konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

2.1.4 Uygulanan konsolidasyon esasları

Bağlı ortaklıklar, Grup'un kontrolünün olduğu şirketlerdir. Grup, bir işletme ile olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığında veya bu getirilere hakkı olduğunda ve bu getirileri işletmenin faaliyetlerini yönetmek üzere kullandığı gücü ile değiştirme yeteneği olduğundan, bu işletmeyi kontrol eder. Bağlı ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilirler ve kontrolün ortadan kalktığı tarih itibariyle konsolidasyon kapsamından çıkarılırlar. Grup içi işlemlerde bakiyeler ve grup şirketleri ile yapılan işlemlerden doğan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar da dahil olmak üzere tüm kar ve zararlar elimine edilir. Gerekli olduğunda, bağlı ortaklıklar tarafından bildirilen tutarlar, Grup'un muhasebe politikalarına uyumlu olması için düzenlenmiştir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

Tofaş'ın bağlı ortaklıklarında bulunan azınlık hisseleri, konsolide finansal tablolar açısından parasal olarak önem arz etmemesinden dolayı, ana ortaklık dışı payların ("Azınlık payları" veya "Kontrol gücü olmayan paylar") içerisinde muhasebeleştirilmemiştir. Şirket'in ve konsolidasyona tabi olan bağlı ortaklıklarının finansal tabloları aynı tarih itibariyle hazırlanmıştır.

2.1.5 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, raporlama dönemi tarihi itibarıyla vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibariyle gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Konsolide finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdaki gibidir:

a) Grup, garanti karşılığını her bir araç modeli için geçmiş yıllarda gerçekleşen araç başına düşen garanti giderlerini ve araç başına kalan garanti sürelerini göz önünde bulundurarak tespit etmektedir. Karşılık hesaplanırken garantiye konu araç adedi, garanti süresi ve geçmişte oluşan garanti taleplerine dayanarak geleceğe ilişkin varsayımlar yapılmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl içerisinde, 74.472 TL tutarında (31 Aralık 2018: 109.934 TL) garanti karşılığı gideri muhasebeleştirilmiştir (Not 15).

b) Grup'un bağlı ortaklığı KFK, verilen krediler üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucunda tahsili şüpheli görülen alacaklardan doğabilecek zararlar için belli bir karşılık ayırmaktadır. Değer düşüklüğü ve tahsil edilememe riski, bireysel olarak önemli olan her bir kredi için ayrı, bireysel bazda değer düşüklüğü tespit edilmemiş krediler dahil tüm krediler için toplam portföy bazında hesaplanmaktadır. Konsolide finansal tablolarda 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar için 16.272 TL tutarında genel kredi karşılığı ayırmıştır (31 Aralık 2018: 21.203 TL) (Not 9).

c) Kıdem tazminatı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve personel devir hızı gibi aktüeryal varsayımlar kullanılarak belirlenmektedir. Tahminler, bu uzun vadeli planlar nedeniyle ortaya çıkan önemli belirsizlikleri içermektedir.

d) Davalara ilişkin karşılık ayırırken davaların kaybedilme olasılıkları ve kaybedilme durumunda ortaya çıkacak yükümlülükler Grup Hukuk Müşaviri ve uzman görüşleri alınarak Grup yönetimi tarafından değerlendirilir. Grup yönetimi en iyi tahminlere dayanarak dava karşılık tutarını belirler.

e) Stok değer düşüklüğü hesaplanırken stokların iskonto sonrası liste fiyatlarına ilişkin veriler kullanılır. Öngörülen net gerçekleştirilebilir değerin maliyet bedelinin altında kaldığı durumlarda stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılır.

f) Grup, yatırım amaçlı gayrimenkullere ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirirken SPK nezdinde lisanslı gayrimenkul değerleme şirketi tarafından çıkartılan değerleme raporu ile karşılaştırma yapmaktadır.

g) Grup yönetimi, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömrünü belirlemede teknik personelin deneyimlerine dayanan bazı önemli varsayımlarda bulunmuştur.

h) Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerleri ve matrahları arasındaki geçici farklılıklar için büyük ölçüde kullanılmakta olan vergi oranları kullanılarak kayda alınmıştır. Mevcut kanıta dayanarak, ertelenmiş vergi varlıklarının tamamının veya bir kısmının nakde dönüştürülebilecek veya dönüştürülemeyecek olmasının muhtemel olduğu değerlendirilmiştir. Dikkate alınan ana etkenler arasında gelecek dönem gelirleri potansiyeli, önceki yıllardan biriken zararlar, gerek olması halinde uygulamaya sokulacak olan vergi planlama stratejileri ve ertelenmiş vergi varlığını nakde dönüştürmek için kullanılabilecek gelirin niteliği yer almaktadır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

ı) Grup, devam eden geliştirme harcamalarını aktifleştirmekte ve bu aktifleştirilen varlıklara ilişkin ilgili varlığın takip eden dönemlerde faydalı ömrü boyunca Şirket'in gelirlerini arttıracak veya maliyetlerini azaltacak bir etki yaratıp yaratmadığını ve yıllık olarak değer düşüklüğü olup olmadığını değerlendirmektedir. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 itibarıyla aktifleştirilen geliştirme giderlerine dair değer düşüklüğü tespit edilmemiştir (Not 13).

2.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki Değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2019 tarihi itibariyle geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayınlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçmiş olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibariyle ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismana tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusudur (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydeder.

TFRS 16'ya geçiş:

Grup, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamıştır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemleri ve TFRS Yorum 4 Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi'ni uygulayarak kiralama olarak tanımladığı sözleşmelere bu Standardı uygulamayı tercih etmiştir. Bu sebeple Grup daha önce TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama olarak tanımlamadığı sözleşmelere bu Standardı uygulamıştır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmıştır. Grup'un ofis ekipman kiralamalarını düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmiştir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

TFRS 16'ya geçiş etkileri özetle şu şekildedir:

1 Ocak 2019 tarihli finansal durum tablosu üzerindeki etkiler (artış/(azalış):

Varlıklar
Kullanım hakkı varlığı 14.995

Kaynaklar
Kiralama yükümlülüğü 14.995

Kullanım hakkı varlıklarının 1 Ocak ve 31 Aralık 2019 tarihleri itibarıyla bakiyeleri ve ilgili dönemdeki amortisman ve itfa payı giderleri aşağıdaki gibidir:

	Binalar	Taşıtlar	Toplam
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla	4.818	10.177	14.995
Amortisman gideri	(964)	(3.392)	(4.356)
31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla	3.854	6.785	10.639

Yeni muhasebe politikalarının özeti:

Aşağıda, Grup'un TFRS 16'yı uygulaması üzerine yeni muhasebe politikaları yer almaktadır:

Kullanım hakkı varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirmektedir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlenmesi durumunda bu rakam da düzeltilir.

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:
(a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
(b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve
(c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup'a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismana tabi tutmaktadır.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

Kira Yükümlülükleri (Finansal Borçlanmalar)

Grup kira yükümlülüğünü kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:
(a) Sabit ödemeler,
(b) İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri,
(c) Kalıntı değer taahhütleri kapsamında Grup tarafından ödenmesi beklenen tutarlar
(d) Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
(e) Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemeleri, ödemeyi tetikleyen olayın veya koşulun gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Grup kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlemektedir.

Grup kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:
(a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır, ve
(b) Defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır.

Buna ek olarak, kiralama süresinde bir değişiklik, özü itibarıyla sabit kira ödemelerinde bir değişiklik veya dayanak varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede bir değişiklik olması durumunda, finansal kiralama yükümlülüklerinin değeri yeniden ölçülmektedir.

Kısa vadeli kiralamalar ve dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalar

Grup, kısa vadeli kiralama kayıt muafiyetini, kısa vadeli makine ve teçhizat kiralama sözleşmelerine uygulamaktadır (yani, başlangıç tarihinden itibaren 12 ay veya daha kısa bir kiralama süresi olan ve bir satın alma opsiyonu olmayan varlıklar). Aynı zamanda, düşük değerli varlıkların muhasebeleştirilmesi muafiyetini, kira bedelinin düşük değerli olduğu düşünülen ofis ekipmanlarına da uygulamaktadır. Kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ve düşük değerli varlıkların kiralama sözleşmeleri, kiralama süresi boyunca doğrusal yönteme göre gider olarak kaydedilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

31 Aralık 2019 tarihli finansal durum tablosu ve gelir tablosu üzerindeki etkiler (artış/(azalış):

	Değişiklik öncesi	Yeni standardın etkileri	Değişiklik sonrası
Kullanım hakkı varlıkları	-	10.639	10.639
Ertelenmiş vergi varlığı	989.126	328	989.454
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısmı	1.816.104	5.403	1.821.507
Uzun vadeli borçlanmalar	2.097.486	6.727	2.104.213
Satışların maliyeti (-)	(16.510.721)	262	(16.510.459)
Genel yönetim giderleri (-)	(373.993)	635	(373.358)
Pazarlama giderleri (-)	(337.243)	150	(337.093)
Finansman giderleri (-)	(1.359.734)	(2.538)	(1.362.272)
Ertelenmiş vergi geliri	54.139	328	54.467
Net dönem karı	1.482.802	(1.163)	1.481.639

TMS 28 "İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar"da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Söz konusu değişiklikler, iştirak veya iş ortaklığındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan iştirak veya iş ortaklığındaki uzun vadeli yatırımlar için TFRS 9 Finanslar Araçları uygulayan işletmeler için açıklık getirmektedir. TFRS 9 Finansal Araçlar, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar uyarınca muhasebeleştirilen iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımları kapsamamaktadır. Söz konusu değişiklikle KGK, TFRS 9'un sadece şirketin özkaynak yöntemi kullanarak muhasebeleştirdiği yatırımları kapsam dışında bıraktığına açıklık getirmektedir. İşletme, TFRS 9'u, özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirmediği ve özü itibari ile ilgili iştirak ve iş ortaklıklarındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan uzun vadeli yatırımlar dahil olmak üzere iştirak ve iş ortaklıklarındaki diğer yatırımlara uygulanmaktadır. Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRYK 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

Yorum, gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlikler olması durumunda, "TMS 12 Gelir Vergileri"nde yer alan muhasebeleştirme ve ölçüm gereksinimlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

Gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlik olması durumunda, yorum:

(a) işletmenin belirsiz vergi muamelelerini ayrı olarak değerlendirip değerlendirmediğini;
(b) işletmenin vergi muamelelerinin vergi otoriteleri tarafından incelenmesi konusunda yapmış olduğu varsayımları;
(c) işletmenin vergilendirilebilir karını (vergi zararını), vergi matrahını, kullanılmamış vergi zararlarını, kullanılmamış vergi indirimlerini ve vergi oranlarını nasıl belirlediğini; ve
(d) işletmenin bilgi ve koşullardaki değişiklikleri nasıl değerlendirdiğini

ele almaktadır.

Yorum, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu yorumun Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

Yıllık İyileştirmeler - ***2015–2017 Dönemi***

KGK Ocak 2019'da aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları'nın 2015-2017 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- *TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar* — TFRS 3'teki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. TFRS 11'deki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştirdiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesine gerek olmadığına açıklık getirmektedir.
- *TMS 12 Gelir Vergileri* — Değişiklikler, temettülere (kar dağıtımı) ilişkin tüm gelir vergisi etkilerinin, vergilerin nasıl doğduğuna bakılmaksızın kar veya zararda muhasebeleştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.
- *TMS 23 Borçlanma Maliyetleri* — Değişiklikler, ilgili varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma geldikten sonra ödenmemiş özel borçlanmaların bulunması durumunda, şirketin genel borçlanmaları için aktifleştirme oranı hesaplanırken söz konusu özel borçlanmaların genel borçlanmadan elde edilen fonların bir parçası haline geldiği konusunda açıklık getirmektedir.

Değişiklikler, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (TMS 19 Değişiklikler)

KGK Ocak 2019'de TMS 19 Değişiklikler "Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme"'yi yayınlamıştır. Değişiklik; planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme gerçekleştikten sonra yıllık hesap döneminin kalan kısmı için tespit edilen hizmet maliyetinin ve net faiz maliyetinin güncel aktüeryal varsayımları kullanarak hesaplanmasını gerektirmektedir.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (TFRS 9 Değişiklik)

Bazı erken ödenebilir finansal varlıkların işletme tarafından itfa edilmiş maliyetinden ölçülebilmeleri için TFRS 9 Finansal Araçlar'da ufak değişiklikler yayınlamıştır.

TFRS 9'u uygulayan işletme, erken ödenebilir finansal varlığı, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar yansıtılan varlık olarak ölçmektedir. Değişikliklerin uygulanması ile belirli koşulların sağlanması durumunda, işletmeler negatif tazminli erken ödenebilir finansal varlıkları itfa edilmiş maliyetinden ölçebilmektelerdir .

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibariyle yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan TFRS 17'yi yayımlamıştır. TFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir TFRS 17, 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)

KGK Mayıs 2019'da TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri'inde yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, bir işletmenin işletme birleşimi olarak mı yoksa bir varlık edinimi olarak mı muhasebeleştirileceğini belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- *İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi;*
- *Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması;*
- *İşletmelerin edinme sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı uygulama rehberi eklenmesi;*
- *İşletmenin ve çıktıların tanımlarını sınırlandırmak; ve*
- *İsteğe bağlı bir gerçeğe uygun değer konsantrasyon testi yayımlamak.*

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

Önemliliğin Tanımı (TMS 1 ve TMS 8 Değişiklikleri)

Haziran 2019'da KGK, "TMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" ve "TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, "önemlilik" tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmaktır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcıların bu tablolara dayanarak verdikleri kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerinde ki etkisinin önemliliği değerlendirmek ile yükümlüdür. Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, genel olarak bilanço ve özkaynak üzerinde önemli bir etki beklememektedir.

TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu

1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere TFRS 9 ve TMS 39'da gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak dört temel konuda kolaylaştırıcı uygulamalar sağlanmıştır. Bu uygulamalar riskten korunma muhasebesi ile ilgili olup, özetle

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

TFRS 9 ve TMS 39'da yapılan değişikliğe ilişkin uygulanan istisnaların, TFRS 7'deki düzenleme uyarınca finansal tablolarda açıklanması amaçlanmaktadır. Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

UMS 1'deki değişiklikler – Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

23 Ocak 2020'de UMSK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" standardında değişiklikler yapmıştır. 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yapılan bu değişiklikler yükümlülüklerin uzun ve kısa vade sınıflandırılmasına ilişkin kriterlere açıklamalar getirmektedir. Yapılan değişiklikler UMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" e göre geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, işletmedeki nakit, finansal kuruluşlarda tutulan vadesiz mevduat, orijinal vadeleri üç ay veya üç aydan kısa tutarı belirli bir nakde kolayca çevrilebilen diğer kısa vadeli yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan yatırımları ve bankalar nezdindeki cari hesapları kapsar.

Finansal varlıklar

Sınıflandırma

Grup, finansal varlıklarını "itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen", "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan" ve "gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar" olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

Grup'un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Muhasebeleştirme ve Ölçümleme

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüler konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır.

Zarar karşılıkları aşağıdaki bazda ölçülmüştür;

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

- Ömür boyu BKZ'ler: bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

Ömür boyu BKZ ölçümü, raporlama tarihinde bir finansal varlık ile ilgili kredi riskinin ilk muhasebeleştirme anından sonra önemli ölçüde artması halinde uygulanır. İlgili artışın yaşanmadığı diğer her türlü durumda 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanmıştır. Grup, finansal varlığın kredi riskinin raporlama tarihinde düşük bir kredi riskine sahip olması durumunda, finansal varlığın kredi riskinin önemli ölçüde artmadığını tespit edebilir. Bununla birlikte, ömür boyu BKZ ölçümü (basitleştirilmiş yaklaşım), önemli bir finansman unsuru olmaksızın ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için daima geçerlidir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

i) Muhasebeleştirme ve ölçme

Normal yoldan alınan ve satılan finansal varlıklar, alım satımın yapıldığı tarihte kayıtlara alınır. Alım satım yapılan tarih, Grup'un varlığı alım satım yapmayı taahhüt ettiği tarihtir. Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar hariç diğer finansal yatırımlar ilk olarak gerçeğe uygun değerine işlem maliyeti eklenmek suretiyle kaydedilir. Finansal varlıklardan doğan nakit akış alım hakları sona erdiğinde veya transfer edildiğinde ve Grup tüm risk ve getirilerini transfer ettiğinde, finansal varlıklar bilanço dışına çıkartılır. Satılmaya hazır finansal varlıklar müteakip dönemlerde gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilmektedirler. Krediler ve alacaklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri ile muhasebeleştirilmektedir.

Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar

Grup'un finans sektörü faaliyetlerinden alacakları etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden muhasebeleştirilmektedir.

Kredi değer düşüklüğü karşılığı

Grup, verilen krediler üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucunda tahsili şüpheli görülen alacaklardan doğabilecek zararlar için belli bir karşılık ayırmaktadır. Karşılık tutarı, Grup'un kredi risk politikası, mevcut kredi portföyünün yapısı, müşterilerinin mali yapıları ve ekonomik konjoktüre bağlı olarak belirlenmekte ve "Takipteki Krediler" olarak sınıflandırılarak, varsa ilgili teminatların gerçeğe uygun değerleri de göz önüne alınarak hesaplanmaktadır. Karşılık hesabındaki değişiklikler gerçekleştikleri dönem içerisinde konsolide kar veya tablosuna yansıtılmaktadır. Yasal prosedürler tamamlandığı ve kredinin tahsil edilemeyeceği kesinleştiği takdirde, ilgili tutarlar hesaplardan silinmekte, silinen krediler ile ilgili tahsilâtlar gelir olarak kaydedilmektedir. Finansman kredilerinin değerlendirilmesi sonucunda belirlenen toplam finansman kredileri karşılığı Grup'un finansman kredileri portföyündeki tahsili şüpheli alacakları kapsayacak şekilde belirlenmektedir.

Grup, alacakların tahsilinde herhangi bir gecikme bulunmasa dahi, alacak tutarları için borçlunun kredibilite değerlendirmelerine ilişkin bütün verileri dikkate alarak, teminat tutarını hesaplamaya dahil etmeksizin, belirlediği oranlarda özel karşılık ayırabilmektedir. Grup ayrıca, faiz veya ana paranın tahsilinde gecikme olmayan veya 90 günden daha az gecikme olan alacaklardan doğması beklenen ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararların karşılanması amacıyla, herhangi bir işlemle doğrudan ilgili olmaksızın, karşılık ayırma yöntemini benimsemiş ancak zorunluluk olarak değerlendirmemiştir. Grup, şüpheli hale gelmeyen finansman kredileri için bu kapsamda genel karşılık ayırmaktadır.

Ticari alacaklar

Alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilirler. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir. Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir. Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığından düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir. Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gelirleri/giderleri ile kur farkı kar/zararları, konsolide kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler/Giderler" hesabı içerisinde muhasebeleştirilirler.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ticari borçlar

Ticari borçlar, Grup'un olağan faaliyetleri için tedarikçilerden sağlanan mal ve hizmetlere ilişkin yapılması zorunlu ödemeleri ifade etmektedir. Eğer ticari borçların ödenmesi için beklenen süre 1 yıl ya da daha kısa ise (ya da daha uzunsa ancak işletmenin normal faaliyet döngüsü içinde ise), bu borçlar kısa vadeli borçlar olarak sınıflandırılırlar. Aksi halde, uzun vadeli borçlar olarak sınıflandırılırlar.

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle kaydedilirler ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş değerinden değer düşüklüğü karşılığı ayrılarak muhasebeleştirilirler.

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer veya maliyet değerinden düşük olanı ile değerlenmektedir. Maliyet belirleme yöntemi tüm stoklar için aylık ağırlıklı ortalama olup, yarı mamuller ve mamuller üretim maliyetlerinden pay almaktadır. Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından stokları satışa hazır hale getirebilmek için yapılan giderlerle, pazarlama ve satış giderleri düşüldükten sonraki değerdir. Kullanılamaz veya satılamaz durumdaki stoklar için değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. (Not 10).

Türev araçlar

Vadeli döviz sözleşmeleri de dahil olmak üzere türev finansal araçlar, finansal tablolara gerçeğe uygun değerleri ile yansıtılır ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde yine gerçeğe uygun değerleri üzerinden değerlenir. Türev finansal araçlarından elde edilecek kar veya zararların finansal tablolara yansıtılması, türev finansal araçlarının sınıflandırmasına göre değişmektedir. Türev finansal araçlar her ne kadar Grup'un risk yönetimi çerçevesinde kullanılsalar da, riskten korunma muhasebesi yönünden gerekli koşulları taşımaması nedeniyle finansal tablolara ilk olarak alım sırasında oluşan masrafları da içeren gerçeğe uygun değerleri ile yansıtılır ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde de gerçeğe uygun değerleri üzerinden değerlenir. Bu enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinde meydana gelen değişikliklerden kaynaklanan kazanç ve kayıplar kar veya zarar olarak konsolide gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya değer artış kazancı olmak üzere sermaye iradı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup ilk olarak maliyet değerleri ve buna dahil olan işlem maliyetleri ile ölçülürler. Başlangıç muhasebeleştirmesi sonrasında yatırım amaçlı gayrimenkuller, raporlama dönemi tarihi itibarıyla piyasa koşullarını yansıtan gerçeğe uygun değerleri ile değerlenirler (Not 11). Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan kazanç veya zararlar oluştukları dönemde konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, satılmaları veya kullanılamaz hale gelmeleri ve satışından gelecekte herhangi bir ekonomik yarar sağlanamayacağının belirlenmesi durumunda finansal durum tablosu dışında bırakılırlar. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin kullanım süresini doldurmasından veya satışından kaynaklanan kar/zarar, oluştukları dönemde konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar maliyet değerleri üzerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklüğü karşılığı düşülerek muhasebeleştirilmektedir. Maddi duran varlıklar satıldığı zaman bu varlığa ait maliyet ve birikmiş amortismanlar ve varsa değer düşüklüğü karşılıkları ilgili hesaplardan düşüldükten sonra oluşan gelir ya da gider, konsolide kar veya zarar tablosuna dahil edilmektedir.

Maddi duran varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler ve maddi duran varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi duran varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştukları dönemde gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi duran varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Amortismana tabi varlıklar, tahmini ekonomik ömürlerine dayanan oranlarla doğrusal amortisman yöntemine göre amortismana tabi tutulmaktadır (Not 12). Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, buna bağlı olarak metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydaları ile paralel olup olmadığına bakılmaktadır. Amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	(Yıl)
Yer altı ve yerüstü düzenleri	33
Binalar	33
Makine ve ekipmanlar	12-33
Taşıtlar	4-10
Demirbaşlar	8-14
Özel maliyetler	5-30

Varlığın değerinin düştüğüne dair bir belirti oluşursa ilgili varlığın net gerçekleşebilir değeri yeniden tahmin edilir, değer düşüklüğü karşılığı konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının raporlama dönemi tarihi itibariyle indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar yatırım faaliyetlerden gelirler ve giderler hesaplarına dahil edilirler.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar elde etme maliyetleri üzerinden kayda alınırlar. Grup bünyesinde yaratılan, üretimi planlanan yeni araçların geliştirilmesine yönelik katlanılan harcamalar hariç, maddi olmayan duran varlıklar aktifleştirilemez ve yapılan harcamalar oluştukları dönem içerisinde giderleştirilirler. Maddi olmayan duran varlıklar tahmini kullanım ömürleri doğrultusunda doğrusal amortisman metodu ile itfa edilirler. Aktifleştirilen geliştirme giderleri, ürünün ticari üretiminin başlamasını müteakip tahmini kullanım ömürleri doğrultusunda doğrusal amortisman metodu ile itfa edilirler. Maddi olmayan duran varlıklar; taşıdıkları değerler, koşullardaki değişikliklerin ve olayların taşınan değerin düşebileceğine dair belirti oluşturmaları durumunda gözden geçirilir ve gerekli karşılık ayrılır (Not 13).

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her rapor tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleşebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismana tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Araştırma ve geliştirme harcamaları

Araştırma harcamaları oluştukları tarihte gider yazılır. Aşağıda belirtilen kriterlere sahip proje harcamaları dışında geliştirme için yapılan harcamalarda, oluştukları dönem içerisinde gider olarak kayıt edilmektedir:

- Ürün ile ilgili maliyetleri net olarak tanımlanabiliyor ve de güvenilir bir şekilde ölçülebiliyorsa,
- Ürünün teknik yeterliliği/fizibilitesi ölçülebiliyorsa,
- Ürün satışa sunulacak ya da şirket içerisinde kullanılacaksa,
- Ürün için potansiyel bir pazar mevcutsa, ya da şirket içi kullanılırlığı ispatlanabiliyorsa,
- Projenin tamamlanabilmesi için yeterli teknik, mali ve diğer gerekli kaynaklar temin edilebiliniyorsa.

Yukarıda bahsedilen kriterleri karşılayan geliştirme projelerinin maliyetleri aktifleştirilmektedir ve ilgili proje ömürleri (2 - 13 yıl arasında) doğrultusunda doğrusal amortisman metodu ile itfa edilirler.

Hasılatın kaydedilmesi

Otomotiv faaliyetleri:

Hasılat, faaliyetler ile ilgili olarak Grup'a ekonomik getiri sağlanmasının muhtemel ve getirinin güvenilir olarak ölçülebilmesinin mümkün olduğu zaman muhasebeleştirilir. Hasılat, verilen iskontolar ile katma değer ve satış vergileri düşülerek muhasebeleştirilir. Hasılat, mal ile ilgili önemli risk ve mülkiyetin getirdiği haklar alıcıya geçtiği zaman konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. Bunun için ayrıca gelirin miktarının güvenilir bir biçimde ölçülmesi gerekmektedir. Hasılat, riskleri ve faydaları devredilmiş malların fatura edilmiş bedelinin, satış iadelerinden arındırılmış halidir.

Verilen hizmetlere ilişkin hasılat, hizmetin sunulduğu ve hasılat tutarının güvenilir bir biçimde ölçülebildiği durumlarda muhasebeleştirilir (Not 19).

Uzatılmış garanti satışlarından kaynaklanan hasılat

Grup, ürettiği ürünler için kanunlar tarafından zorunlu kılınan yasal sürelerin bitişinden başlayan dönemler için garanti taahhüdü satışı yapmaktadır. Verilen ek garanti taahhütlerinin fiyatı, satılan ürünlerden ayrı olarak belirlenmekte ve sözleşme içerisinde taahhüt edilen farklı bir hizmet olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Grup, uzatılmış garanti satışları nedeniyle verilecek hizmeti ayrı bir edim yükümlülüğü olarak muhasebeleştirmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Her bir edim yükümlülüğü için Grup, sözleşme başlangıcında edim yükümlülüğünü zamanla yerine getirip getirmediğini ya da edim yükümlülüğünün zamanın belli bir anında yerine getirip getirmediğini belirler. Grup, uzatılmış garanti satışlarında hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla söz konusu satışlarına ilişkin edim yükümlülüklerini zamanla yerine getirir ve bu edim yükümlülüğünün tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek zamanla hasılatı konsolide finansal tablolara alır. Grup, ürün satışlarından kaynaklanan hasılatı kontrolün müşteriye devrini takiben konsolide finansal tablolarına kaydeder.

Finans sektörü faaliyetleri

Faiz gelir ve giderleri etkin faiz metodu kullanılarak tahakkuk esasına göre kayıt edilmektedir. Grup tarafından tahsis edilmiş tüketici finansmanı kredilerinin tahsilatı şüpheli duruma düştüğü zaman ilgili faiz gelir tahakkuku kayıtlara yansıtılmaz.

Kredi istihbarat gelirleri ise Grup'un müşterilere verilen kredilerinin açılışında tahsil ettiği kredi açılış ücretlerinden oluşmakta ve kredilerin geri ödeme dönemleri üzerinden sistematik bir yöntem ile düşülerek konsolide finansal tablolarda finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar kaleminden netlenerek gösterilmektedir.

Ayrıca, Grup kullandırdığı kredilere istinaden yapmış olduğu hayat sigortalarına istinaden kredilendirdiği sigorta primlerini sigorta yapan kuruluş ile belli bir plan dahilinde paylaşmaktadır. Grup payına düşen bu sigorta prim gelirleri ise kredilerin geri ödeme dönemleri üzerinden sistematik bir yöntem ile peşin tahsil edilen gelir olarak konsolide finansal tablolarda diğer yükümlülükler altında gösterilmektedir.

Satışların içerisinde önemli bir finansman maliyeti bulunması durumunda, makul bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

Borçlanmalar

Borçlanmalar ilk muhasebeleştirme esnasında gerçeğe uygun değerden katlanılan işlem maliyetleri düşülerek muhasebeleştirilirler. Borçlanmalar ilk muhasebeleştirmenin ardından itfa edilmiş maliyetlerinden ölçülürler. Tahsil edilen tutar (işlem maliyetleri düşülmüş) ile geri alınan tutar arasındaki fark, etkin faiz yöntemi kullanılmak sureti ile dönem süresince kar veya zarda muhasebeleştirilir. Kredi olanaklarının temininde ödenen ücretler, kredi olanağının bir kısmı ya da tamamının kullanılmasının muhtemel olması durumunda kredinin işlem maliyeti olarak muhasebeleştirilirler. Bu durumda, bu ücretler kredi kullanılıncaya kadar ertelenirler. Kredi olanağının bir kısmı ya da tamamının kullanılacağının muhtemel olduğuna dair bir kanıt bulunmadığında, bu ücretler likidite hizmetinin peşin ödemesi olarak aktifleştirilir ve kredi olanağının ilgili olduğu dönem boyunca itfa edilir (Not 6).

Borçlanma maliyetleri

Bir özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen genel ve özel amaçlı alınmış borçların maliyetleri, ilgili varlığın maliyetinin bir parçası olarak, bu varlıkları amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli süre boyunca aktifleştirilir. Bu tür maliyetler güvenilebilir bir biçimde ölçülebilmeleri ve gelecekte ekonomik yararlardan işletmenin faydalanabilmesinin muhtemel olması durumunda, varlığın maliyetine dahil edilir. Özellikli varlıklarla ilgili alınmış harcanması beklenen özel amaçlı borçların geçici olarak nemalandırılması ile kazanılan yatırım geliri, aktifleştirme koşullarını sağlayan borçlanma maliyetlerinden düşülür. Bu kapsamda olmayan borçlanma maliyetleri ise oluştukları tarihte giderleştirilir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren hesap döneminde kullanılan kredilere ilişkin aktifleştirme yoktur (31 Aralık 2018: Yoktur).

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Dönem vergi gideri cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi gelir veya gider olarak, verginin doğrudan özkaynak veya diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Bu durumda ise, vergi sırasıyla diğer kapsamlı gelirler veya özkaynaklarda muhasebeleştirilir (Not 25).

Cari dönem vergi gideri, Grup'un ve bağlı ortaklıklarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Grup, yürürlükte olan vergi kanununun yoruma açık olması durumunda periyodik olarak vergi beyanını değerlendirir ve gerekli görülen durumlarda vergi otoritelerine ödenecek borçlar için provizyon ayrılır.

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibariyle yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Grup, vergilendirilebilir geçici farkların kapatılma zamanını kontrol edebilmesi ve geçici farklılığın öngörülebilir bir sürede kapatılmasının muhtemel olmaması durumu haricinde bağlı ortaklıkları ile ilgili tüm vergilendirilebilir geçici farklar için ertelenmiş vergi yükümlülüğü hesaplar.

Grup, ertelenmiş vergi varlığı ile ertelenmiş vergi borcunu ancak ve ancak yasal olarak dönem vergi varlıklarını dönem vergi borçlarına mahsup etme hakkının olması ve aynı vergi mükellefi veya ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğünü net gösterme niyeti olan farklı mükelleflerin ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi borcunun yukarıda belirtilen yasal düzenlemeyi yapan vergi idaresi ile aynı olması durumunda mahsup eder.

Kıdem tazminatı karşılığı

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup, ilişikteki finansal tablolarda kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Grup'un personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir.

Gelir tablosuna çalışan giderleri olarak yansıtılmış olan, tanımlanmış fayda planlarına ilişkin cari hizmet maliyeti, bir varlığın maliyetine eklenenler hariç, cari yılda çalışan hizmetlerinden kaynaklanan tanımlanmış fayda yükümlülüğündeki, fayda değişikliği kısıntıları ve ödemelerdeki artışı ifade eder. Geçmiş hizmet maliyetleri oluştukları dönemde konsolide gelir tablosuna kaydedilir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Net faiz gideri, tanımlanmış fayda yükümlülüğünün net değerine ve planlanmış varlığın gerçeğe uygun değerine, iskonto oranı uygulanarak hesaplanmasıyla bulunur. Bu maliyet konsolide kar veya zarar tablosunda çalışan giderleri altında muhasebeleştirilir.

Aktüeryal varsayımla gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ile aktüeryal varsayım değişikliklerinden doğan tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç ve kayıpları, oluştukları dönem içinde diğer kapsamlı gelirler olarak özkaynaklara yansıtılır (Not 16).

Pay başına kazanç

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, raporlama boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır.

Türkiye'de şirketler sermayelerini halihazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl kazançlarından ve enflasyon düzeltmesi farkları hesabından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur (Not 26).

Karşılıklar

Karşılıklar, geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir hukuki veya zımni yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması durumlarında ayrılmaktadır (Not 15). Gelecek dönemlerde oluşması beklenen faaliyet zararları için karşılık ayrılmaz.

Karşılık tutarı, paranın zaman değerine ilişkin mevcut piyasa değerlendirmelerini ve borca özgü riskleri yansıtan vergi öncesi oranlar kullanılarak yükümlülüğü yerine getirilmesi için tahmin edilen giderlerin bugünkü değeri olarak ölçülür. Karşılık tutarında zamanın geçmesinden kaynaklanan artış faiz gideri olarak kaydedilir.

Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Garanti giderleri karşılığı

Grup, yurtiçinde satılan araçlar için satış tarihini takip eden belirli bir süre boyunca ücretsiz bakım ve tamir hizmeti sağlamaktadır. Grup'un ihraç satışları garanti kapsamında değildir. Garanti kapsamında bulunan araçlar için tahmin edilen garanti karşılık tutarı, geçmiş dönemlerde gerçekleşen giderlere göre revize edilmektedir. Grup'un ilave garanti süresi sağlayan sigorta poliçesi satışlarından kaynaklanan önemli bir yükümlülüğü bulunmamaktadır (Not 15).

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Şarta bağlı varlık ve yükümlülükler

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşımıyor ise konsolide finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise konsolide finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Netleştirme

Bir finansal varlık ve borcun birbirine mahsup edilerek net tutarın bilançoda gösterilmesi ancak işletmenin; muhasebeleştirilen tutarları netleştirme konusunda yasal bir hakkının bulunması ve net esasa göre ödemede bulunma ya da varlığı elde etme ve borcu ödeme işlemlerini eş zamanlı olarak gerçekleştirme niyetinde olması durumunda mümkün olabilir. Yasal hak, gelecekteki bir olaya bağlı olmamalı, normal operasyonel akışta ve şirketin ya da karşı tarafın temerrüt, acz hali ya da iflası durumunda dahi kullanılabilir olmalıdır.

Yabancı para cinsinden işlemler

Yabancı para cinsinden oluşan gelir ve giderler işlem tarihinde geçerli olan kurlar ile çevrilmektedir. Yabancı paralarla ifade edilen parasal aktiflerin ve pasiflerin çevriminde bilanço tarihinde T.C. Merkez Bankası tarafından ilan edilen kurlar kullanılmaktadır. Yabancı para cinsinden olan işlemlerin çevrilmesinden veya yabancı paralarla ifade edilen tutarların değerlemesinden doğan kur farkı gelir ya da gideri ilgili dönemde konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Bölümlere göre raporlama

Bir faaliyet bölümünün, raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için, işletme dışı müşterilere yapılan satışlar ve bölümler arası satışlar veya transferler de dahil olmak üzere, hasılatının, işletme içi ve dışı tüm faaliyet bölümlerinin toplam hasılatının %10'unu veya daha fazlasını oluşturması, raporlanan kâr veya zararının %10'u veya daha fazlası olması veya varlıklarının, tüm faaliyet bölümlerinin toplam varlıklarının %10'u veya daha fazlası olması gerekmektedir.

Yönetimin bölüme ilişkin bilgilerin finansal tablo kullanıcıları için faydalı olacağına inanması durumunda, yukarıdaki sayısal alt sınırlardan herhangi birini karşılamayan faaliyet bölümleri de raporlanabilir bölümler olarak değerlendirilebilir ve bunlara ilişkin bilgiler ayrı olarak açıklanabilir.

Grup, faaliyet bölümlerini yönetim kurulu tarafından incelenen ve stratejik kararların alınmasında etkili olan raporlara dayanarak belirlemiştir. Grup'un faaliyet grupları otomobil ve yedek parça ticareti ile tüketici finansmanı olarak değerlendirilmektedir. Grup yönetimi, faaliyet bölümlerinin performansını TFRS'ye göre hazırlanan finansman geliri öncesi faaliyet karına göre değerlendirmektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Nakit akışa yönelik riskten korunma işlemleri

Etkin bir nakit akım korunma işleminde, korunma amaçlı aracın rayiç değerinde olan değişiklikler doğrudan özkaynaklar hesabında tanımlanır. Etkin olmayan kısım dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Eğer nakit akım korunma işlemi bir varlık veya yükümlülüğün doğmasıyla sonuçlanırsa, geçmişte oluşmuş ve özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilmiş tüm kazanç ve kayıplar ilgili varlık veya yükümlülüğün maliyetine dahil edilir. Aksi takdirde, diğer tüm nakit akım korunma işlemleri için başlangıçta özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, korunan yükümlülüğün ifa edildiği veya beklenen işlemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemlerde ilgili kar/zarar hesapları ile ilişkilendirilir. 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle sona eren yıl içerisinde konsolide diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen nakit akış riskinden korunma kazançları 65.219 TL tutarındadır (31 Aralık 2018: 509.585 TL tutarında korunma kaybı).

Korunmanın, korunma muhasebesi uygulanması için gerekli koşulları sağlayamaz hale gelmesi durumunda korunma amaçlı araca ilişkin olarak etkin bir korunma varken özkaynaklar içerisinde finansal tablolara alınan birikmiş kazanç ve kayıplar, tahmini işlem gerçekleşene kadar özkaynaklar içerisinde tutulur. Tahmini işlemin gerçekleşmesinin beklenmemesi durumunda, özkaynaklar içerisinde muhasebeleştirilen birikmiş kazanç veya kayıplar döneminin kar veya zararı olarak finansal tablolara alınır.

Yatırım maliyetleri ile ilgili yabancı para cinsinden uzun vadeli krediler (türev olmayan korunma aracı) ile hafif ticari araçların (Yeni Doblo, Doblo FL ve Doblo US) ve binek araçların (Egea, Stationwagon, Hatchback) gerçekleşen ve gelecekte beklenen satışları (korunmaya konu kalem) arasında etkili bir nakit akım korunması ilişkisi bulunmaktadır. Yine aynı şekilde Şirket ile Fiat arasında yapılan üretim anlaşmaları çerçevesinde Yeni Doblo, Doblo FL ve Doblo US için 2009 yılından itibaren 2021 yılı Aralık ayına kadar Fiat'a yapılacak satışların hasılatlarının bir bölümü ile uzun vadeli ilgili kredi borçları karşılanacaktır. Ayrıca Şirket ile Fiat arasında yapılan üretim anlaşmaları çerçevesinde Egea ve Stationwagon / Hatchback için 2018 yılından itibaren 2024 Aralık ayına kadar Fiat'a yapılacak satışların hasılatının bir bölümü ile uzun vadeli kredi borçları karşılanacaktır.

Finansal riskten korunma işleminin etkinliği her finansal raporlama döneminde sürekli olarak değerlendirilmektedir ve finansal riskten korunma işleminin, korunulan risk ile ilişkilendirilebilen nakit akışlarındaki değişiklikleri dengelemede etkin olması, ilgili finansal riskten korunma ilişkisine ilişkin belgelendirilmiş risk yönetim stratejisi ile tutarlı olduğunu göstermektedir.

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

İlişkili taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Grup ile ilişkili sayılır (Not 27):

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:
  (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
  (ii) Grup üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
  (iii) Grup üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Grup'un bir iştiraki olması;
(c) Tarafın, Grup'un ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;
(d) Tarafın, Grup'un veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;
(e) Tarafın, (a) ya da (d)'de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;
(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması; veya,
(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması, gerekir.

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri

Tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Grup tarafından yerine getirileceğine ve teşviğin Grup tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence oluştuğunda gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilir. Devlet yardımının bir gider ile ilişkili olması durumunda, bu yardımın karşılayacağı giderler ile eşleşecek şekilde gelirleştirilir. Devlet yardımının bir varlık ile ilişkili olması durumda ise bu gelir ertelenmiş gelir olarak kaydedilir.

Giderlere ilişkin alınan devlet teşvikleri, giderlerin oluştuğu dönem ile eşleşmesi amacıyla giderlerin oluştuğu döneme kadar ertelenir ve karşılığı olduğu giderlerin oluştuğu dönemde gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıklarla ilgili devlet teşvikleri ertelenmiş devlet teşvikleri olarak uzun vadeli yükümlülükler altında muhasebeleştirilir ve ilgili varlıkların ekonomik ömürleri boyunca doğrusal amortisman yöntemi ile gelir tablosuna kaydedilir.

Yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri, Grup'un teşvik talepleri yetkili makamlar tarafından onaylandığı zaman tanımlanır (Not 14).

2.4 Önemli muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar:

Grup, geliştirme projeleri ile alakalı aktifleştirdiği maddi duran varlıkları ve geliştirme harcamalarını ilgili proje ömürleri doğrultusunda doğrusal amortisman metodu ile itfa etmektedir. Grup, 2019 döneminde Egea/Tipo ve MCV otomobil geliştirme projelerinin itfa süresi 31 Aralık 2024 tarihine kadar uzatılmıştır. 31 Aralık 2018 tarihine kadar Grup'un Egea/Tipo ve MCV otomobil geliştirme projelerinin, itfa tarihi 31 Aralık 2023 olup takip eden günden itibaren itfa ömürleri 31 Aralık 2024 tarihi olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklikler yapılmasaydı birikmiş amortisman ve itfa payları 7.426.324 TL, cari yıl amortisman ve itfa giderleri ise 921.065 TL olacaktı.

NOT 3 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait faaliyet bölümlerine göre bölüm raporlamaları aşağıdaki gibidir:

2019

	Otomobil ve yedek parça ticareti	Tüketici finansmanı	Toplam
Hasılat	18.896.914	465.762	19.362.676
Brüt kar	**2.386.455**	**112.156**	**2.498.611**
Faaliyet giderleri (-)	(747.696)	(31.406)	(779.102)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	949.248	9.500	958.748
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(993.237)	(24.917)	(1.018.154)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	**1.594.770**	**65.333**	**1.660.103**

2018

	Otomobil ve yedek parça ticareti	Tüketici finansmanı	Toplam
Hasılat	18.603.331	495.590	19.098.921
Brüt kar	**2.413.188**	**102.958**	**2.516.146**
Faaliyet giderleri (-)	(722.897)	(35.725)	(758.622)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	3.310.942	4.243	3.315.185
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(3.883.615)	(8.788)	(3.892.403)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	**1.117.618**	**62.688**	**1.180.306**

Tüketici finansmanı faaliyet bölümüne ait varlıkların ve yükümlülüklerin dağılımı, dönen varlıklar içerisinde 1.141.502 TL, duran varlıklar içerisinde 938.766 TL, kısa vadeli yükümlülükler içerisinde 970.060 TL, uzun vadeli yükümlülükler içerisinde 906.278 TL şeklinde takip edilmektedir.

Hasılat'ın %82'lik kısmı ilişkili taraflara yapılan satışlardan oluşmaktadır (31 Aralık 2018: %87) (Not 27).

Grup yönetimi bölümlere göre raporlamada finansman gideri öncesi faaliyet karı üzerinde durmaktadır, bu nedenle Grup finansman gelirleri ve giderlerini bölümler bazında dağıtmamaktadır.

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	4	16
Banka		
-Vadeli mevduat	*2.717.425*	*1.907.120*
-Vadesiz mevduat	*108.058*	*73.876*
Toplam	**2.825.487**	**1.981.012**

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Tutar	Yıllık faiz oranı (%)	Tutar	Yıllık faiz oranı (%)
Avro	988.708	0,15-0,35	1.184.283	1,90-2,30
TL	1.728.717	10,50-12,00	722.837	23,00-23,25
	2.717.425		**1.907.120**	

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri 1-21 gün arasında değişmektedir (31 Aralık 2018: 2-29 gün).

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, vadeli ve vadesiz mevduatların toplam 340.398 TL'lik kısmı (31 Aralık 2018: 1.556.962 TL) ilişkili kuruluş olan bankada bulunmaktadır (Not 27).

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin konsolide nakit akış tablolarında yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	2.825.487	1.981.012
Eksi: faiz tahakkukları	(6.499)	(1.167)
Eksi: bloke mevduatlar	-	(19.670)
Toplam	**2.818.988**	**1.960.175**

31 Aralık 2019 itibarıyla bloke mevduat bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: 19.670 TL). Bloke mevduatlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası zorunlu karşılık tutarından oluşmaktadır.

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Kısa vadeli finansal yatırımlar:

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un kısa vadeli finansal yatırım amacı ile tutulan vadeli mevduat hesabı bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: 118-119 gün vadeli ve %2,65. – %2,90 faiz oranlı olan 403.180 TL tutarında vadeli mevduat).

b) Gerçeğe uygun değer değişimi kar/zarara yansıtılan finansal varlık

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un 568 TL tutarında gerçeğe uygun değer değişimi kar/zarara yansıtılan finansal varlığı bulunmaktadır (31 Aralık 2018: 990 TL).

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLANMALAR

a) Kısa vadeli borçlanmalar

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)
Avro krediler	-	-		67.000	403.876	0,40
TL krediler (*)	-	25.000	12,18	-	40.000	38
		25.000			**443.876**	

b) Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)
TL krediler (*)	-	785.458	12,18-37,8	-	857.278	13,97-39,38
Avro krediler	139.612	928.503	Euribor + %0,55 Euribor + %2,90	150.024	904.344	Euribor + %0,55 Eurbor + %2,90
İhraç edilen tahviller ([1,2])	-	102.143	13,75-15,86	-	255.253	14,85 - 18,76
Uzun vadeli kira yükümlülüklerinin kısa vadeli kısımları	-	5.403		-	-	
		1.821.507			**2.016.875**	

c) Uzun vadeli borçlanmalar

	2019			2018		
	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)	Döviz tutarı (bin)	TL karşılığı	Yıllık faiz oranı (%)
Avro krediler	181.477	1.206.930	Euribor +%0,55 Euribor + %2,90	307.559	1.853.966	Euribor +%0,55 Euribor + %2,90
TL krediler (*)	-	799.920	12,18-37,8	-	1.014.836	13,97-39,38
İhraç edilen tahviller ([1,2])	-	90.636	13,75-15,86	-	102.499	14,85 - 18,76
Uzun vadeli kira yükümlülükleri	-	6.727		-	-	
		2.104.213			**2.971.301**	

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli TL kredilerin tamamı konsolide edilen bağlı ortaklık KFK tarafından, vermiş olduğu tüketici kredilerini finanse etmek amacıyla alınan kredilerden oluşmaktadır.

(1) Grup, 20 Eylül 2017 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan karara istinaden Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca gerekli izinler sonrasında 4 Mayıs 2018 tarihinde 24 ay vadeli %15,86 nominal faiz oranlı 100.000 TL nominal ödemeli tahvil ihraç etmiştir. Tahviller kapalı ihraç usulü ile, aracı kuruluş Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından nitelikli yatırımcıya satılmıştır.

(2) Grup, 9 Kasım 2018 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan karara istinaden Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca gerekli izinler sonrasında 13 Haziran 2019 tarihinde 24 ay vadeli ve değişken faiz oranlı 90.000 TL nominal ödemeli tahvil ihraç etmiştir. Faiz oranı TRLIBOR endeksli olup raporlama dönemi itibariyle gelecek kupon ödemesine ilişkin faiz oranı %13,75 'tir. Tahviller kapalı ihraç usulü ile, aracı kuruluş Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından nitelikli yatırımcıya satılmıştır.

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLANMALAR (Devamı)

Türk Lirası ve ABD Doları kredilerin faiz oranı sabit olup, Avro kredilerin faiz oranı değişkendir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, kısa ve uzun vadeli finansal borçların 481.208 TL'lik kısmı (31 Aralık 2018: 737.491 TL) ilişkili kuruluş olan bankalardan temin edilmiştir (Not 27).

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle, Grup'un uzun vadeli borçlanmalarının geri ödeme planı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1-2 yıl arası	1.310.932	1.510.881
2-3 yıl arası	786.554	1.012.747
3-4 yıl arası	-	447.673
Toplam	**2.097.486**	**2.971.301**

Finansal borçların 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren on iki aylık dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	5.432.052	5.810.911
TFRS 16 geçiş etkisi (Not 2.2)	14.995	-
Nakit akış etkisi	(1.816.720)	(1.231.761)
Gerçekleşmemiş kur farkları etkisi	324.038	853.212
TFRS 16 kira yükümlülüklerindeki değişimler	(2.865)	-
Faiz tahakkuku değişim	(780)	(310)
31 Aralık	**3.950.720**	**5.432.052**

Grup'un Aralık 2019 tarihlerinde Eximbank'tan alınan kredisi yoktur (Aralık 2018 tarihlerinde toplam 403.876 TL (67.000 Avro karşılığı)).

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un konsolide finansal durum tablosunda taşınan değeri 60.964 TL (9.167 bin Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 110.513 TL (18.333 bin Avro karşılığı)) olan "Yeni Sedan R&D" projesi kapsamında kullanılmak üzere 9 Aralık 2014 tarihinde Avrupa Yatırım Bankası'ndan ("EIB") alınan 2020 yılı vadeli finansman kredileri bulunmaktadır.

Grup'un 31 Mart 2014 tarihinde HSBC PLC'den alınan konsolide finansal durum tablosunda taşınan değeri 27.711 TL olan (4.166 bin Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 75.350 TL (12.499 bin Avro karşılığı)) 2020 yılı vadeli işletme kredisi bulunmaktadır.

Grup ile HSBC Bank PLC, J.P.Morgan Limited, Societe General ve BNP Paribas bankalarının yetkilendirilmiş düzenleyiciler ve HSBC Bank plc, J.P.Morgan Limited/ JPMorganChase Bank N.A. London Branch, Societe General ve BNP Paribas Fortis SA/NV bankalarının kredi veren, HSBC Bank Plc bankasının koordinatör kuruluş ve BNP Paribas Fortis SA/NV bankasının kredi temsilcisi sıfatları ile yer aldığı 250.000 bin Avro tutarında uzun vadeli dış finansman anlaşması 17 Şubat 2015 tarihinde imzalanmıştır. Doblo FL ve US yatırım harcamalarının finansmanı amacıyla kullanılan söz konusu kredinin 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle konsolide finansal durum tablosunda taşınan değeri 475.043 TL'dir (71.429 bin Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 645.857 TL (107.142 bin Avro karşılığı).

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLANMALAR (Devamı)

Grup ile HSBC Bank Plc ve ING Bank, a branch of ING-Diba AG bankalarının yetkilendirilmiş düzenleyiciler ve kredi verenler, HSBC Bank Plc bankasının koordinatör kuruluş ve kredi temsilcisi sıfatları ile yer aldığı 200.000 bin Avro tutarında SACE Garantörlüğü Kapsamında Kredi Sözleşmesi 11 Ağustos 2015 tarihinde imzalanmış olup, vadesi Aralık 2022 tarihinde dolacak olan altı ayda bir faiz ödemeli kredinin kullanım takvimi ve ortalama vadesi dikkate alındığında, sigorta primi dahil yıllık toplam maliyeti yaklaşık 6 aylık Euribor + %2,4 olacaktır. 31 Aralık 2019 itibariyle konsolide finansal durum tablosunda taşınan değeri 613.902 TL'dir (92.308 bin Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 741.907 TL'dir (123.076 bin Avro karşılığı).

Grup ile HSBC Bank PLC ve ING Bank, a branch of ING-Diba AG bankalarının yetkilendirilmiş düzenleyiciler ve kredi verenler, HSBC Bank PLC' nin koordinatör kuruluş ve kredi temsilcisi sıfatları ile yer aldığı 70.000 bin Avro tutarında SACE Garantörlüğü Kapsamında kullanmış olduğu kredinin Sözleşmesi 26 Mayıs 2017 tarihinde imzalanmış olup, vadesi Aralık 2022 tarihinde dolacak olan altı ayda bir faiz ödemeli kredinin tahmini kullanım takvimi ve ortalama vadesi dikkate alındığında, sigorta primi dahil yıllık toplam maliyeti yaklaşık 6 aylık Euribor + %1,91 olacaktır. 31 Aralık 2019 itibarıyla konsolide finansal durum tablosu taşınan değeri 253.932 TL'dir (38.182 bin Avro karşılığı).

Grup ile European Bank for Reconstruction and Development, HSBC Bank Plc ve Bank of America, N.A., London Branch bankalarının yetkilendirilmiş düzenleyiciler ve kredi verenler sıfatları ile yer aldığı 200 000 bin Avro tutarındaki kredi sözleşmesi 22 Ekim 2015 tarihinde imzalanmış olup, vadesi Aralık 2022 tarihinde dolacak olan altı ayda bir faiz ödemeli kredinin kullanım takvimi ve ortalama vadesi dikkate alındığında, yıllık toplam maliyeti 6 aylık Euribor + %2,3 olacaktır. Egea Hatchback ve Station Wagon araçların yatırım harcamalarının finansmanı amacıyla kullanılan kredinin 100 milyon Avro tutarı 5 Kasım 2015 tarihinde, kalan 100.000 bin Avro Mart 2016'da çekilmiştir. 31 Aralık 2019 itibariyle konsolide finansal durum tablosunda taşınan değeri 613.902 TL'dir (92.308 Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 741.907 TL (123.076 bin Avro karşılığı)).

Grup ile Citibank NA Jersey arasında, MCV FL yatırım harcamaları finansmanında kullanılmak üzere 24 Mayıs 2016 tarihinde 44.300 bin Avro tutarında Euribor + %1,80 faiz oranıyla 5 yıl vadeli ihracat taahhütlü döviz kredisi kullanılmış olup 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle finansal durum tablosunda taşınan değeri 88.386 TL'dir (13.290 bin Avro karşılığı) (31 Aralık 2018: 133.520 TL (22.150 bin Avro karşılığı)).

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

a) İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alıcılar	892.374	1.061.316
Şüpheli alacaklar	12.708	8.628
Eksi: şüpheli alacak karşılığı	(12.597)	(8.410)
Eksi: vadeli satışlardan kaynaklanan hakkedilmemiş finansman geliri	(3.730)	(24.097)
	888.755	**1.037.437**

Şüpheli ticari alacak karşılığının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	8.410	7.146
İlaveler	4.187	1.264
31 Aralık	**12.597**	**8.410**

Ticari alacaklar ile ilgili alınan teminatlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un alacaklarına karşılık olarak atanmış olan 196.645 TL tutarında teminat mektubu, 2.274 TL tutarında teminat çeki ve senedi, 40.428 TL tutarında ipotek, 792.306 TL tutarında doğrudan borçlanma sistemi limiti (bankanın müşterisine işlem hacmine göre tanıdığı ödeme garanti limiti) bulunmaktadır (31 Aralık 2018: 121.066 TL tutarında teminat mektubu, 2.274 TL tutarında teminat çeki ve senedi, 40.428 TL tutarında ipotek, 776.299 TL tutarında doğrudan borçlanma sistemi limiti).

b) İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar	1.976.672	1.662.085
Eksi: vadeli alımlardan kaynaklanan tahakkuk etmemiş finansman gideri	(4.917)	(42.996)
	1.971.755	**1.619.089**

NOT 8 - DİĞER ALACAKLAR VE DİĞER BORÇLAR

a) Diğer alacaklar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 715 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 1.558 TL) dönen ve duran varlıklar içerisinde yer alan diğer alacaklar, personel avansları, verilen depozito ve teminatlardan oluşmaktadır.

b) Diğer borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Diğer ödenecek vergi ve borçlar	22.424	11.130
Diğer	5.597	4.930
Toplam	**28.021**	**16.060**

NOT 9 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli tüketici finansman kredileri	1.047.626	1.256.948
Tahsili şüpheli krediler	112.656	81.272
	1.160.282	**1.338.220**
Özel karşılıklar	(70.973)	(50.136)
Genel karşılıklar	(1.415)	(10.785)
	1.087.894	**1.277.299**
Uzun vadeli tüketici finansman kredileri	943.392	1.026.248
Genel karşılıklar	(14.857)	(10.418)
Toplam	**928.535**	**1.015.830**

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle tüketicilere kullandırılan kredilerin faiz oranları sabit olup, TL krediler için aylık %0,01 - %3,29 (31 Aralık 2018: aylık %0,01 - %3,29) arasındadır.

NOT 9 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

Uzun vadeli tüketici finansman kredilerinin vadeleri aşağıdaki gibidir:

Yıllar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1-2 yıl arası	579.448	634.955
2-3 yıl arası	255.828	314.056
3-4 yıl arası	87.500	66.680
4 yıl üzeri	5.759	139
Toplam	**928.535**	**1.015.830**

Kredi karşılıkları hesabının dönem içi hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	71.339	66.512
Dönem içerisinde ayrılan karşılık	22.181	28.579
Yıl içerisinde tahsil edilen (-)	(6.275)	(23.752)
31 Aralık	**87.245**	**71.339**

Grup tarafından kullandırılan finansman kredilerine karşılık müşterilerle yapılan sözleşmelerde toplam alacak tutarı kadar araçlar üzerinde rehin hakkı bulunmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle 2.462.883 TL tutarında alınan güncel değerleriyle kayıtlara alınan araçlar kadar teminatı bulunmaktadır (31 Aralık 2018: 2.823.106 TL). Ayrıca, Grup gerekli gördüğü durumlarda ek olarak ipotek teminatı da almaktadır. Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla özel karşılık ayırdığı tüketici finansman kredileri için 47.362 TL (31 Aralık 2018: 32.331 TL) tutarında araç rehini teminat olarak bulunmaktadır.

NOT 10 - STOKLAR

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Hammadde stokları	328.103	286.344
Yarı mamul stokları	262.562	241.445
Mamul stokları	53.660	167.045
İthal araçlar	3.221	193.379
Yedek parçalar	68.628	89.948
Yoldaki mallar	71.081	127.780
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(38.125)	(29.270)
Toplam	**749.130**	**1.076.671**

Stok değer düşüklüğü karşılığında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	29.270	28.518
Dönem içindeki hareketler, net	8.855	752
31 Aralık	**38.125**	**29.270**

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki yatırım amaçlı gayrimenkullerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	**2018**
1 Ocak	60.500	31.175
Gerçeğe uygun değer artışı (*)	5.500	29.325
31 Aralık	**66.000**	**60.500**

(*) Söz konusu gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri emsal karşılaştırma yöntemi ile 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle 66.000 TL (31 Aralık 2018: 60.500 TL) olarak belirlenmiştir. Değerleme sonucu oluşan 5.500 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 29.325 TL) değer artışı, yatırım faaliyetlerinden gelirler içerisinde muhasebeleştirilmiştir (Not 23). Değerleme raporu, konuyla ilgili SPK lisansına ve gerekli mesleki birikime sahip bağımsız değerleme firması tarafından hazırlanmaktadır.

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl içindeki maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlara ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Arsa, yeraltı/yerüstü düzenleri ve binalar	Makine ve ekipmanlar	Demirbaşlar	Taşıtlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak tarihleri itibariyle							
Maliyet	511.106	5.232.926	667.254	77.919	12.750	51.568	6.553.523
Birikmiş amortisman (-)	(244.267)	(3.572.936)	(424.320)	(55.776)	(8.623)	-	(4.305.922)
Net defter değeri	**266.839**	**1.659.990**	**242.934**	**22.143**	**4.127**	**51.568**	**2.247.601**
1 Ocak 2019, net kayıtlı değer	266.839	1.659.990	242.934	22.143	4.127	51.568	2.247.601
Girişler	-	-	318	2.758	32	275.015	278.123
Çıkış maliyeti	-	(5.063)	(908)	(14.862)	-	-	(20.833)
Çıkış amortismanı	-	4.461	809	7.721	-	-	12.991
Transferler	6.382	229.743	35.846	27.573	8	(299.552)	-
Amortisman gideri (-)	(10.588)	(330.119)	(52.540)	(12.010)	(405)	-	(405.662)
31 Aralık 2019, net defter değeri	**262.633**	**1.559.012**	**226.459**	**33.323**	**3.762**	**27.031**	**2.112.220**
31 Aralık 2019 itibariyle							
Maliyet	517.488	5.457.606	702.510	93.388	12.790	27.031	6.810.813
Birikmiş amortisman (-)	(254.855)	(3.898.594)	(476.051)	(60.065)	(9.028)	-	(4.698.593)
31 Aralık 2019, net defter değeri	**262.633**	**1.559.012**	**226.459**	**33.323**	**3.762**	**27.031**	**2.112.220**

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle maddi duran varlıklar üzerinde rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl içindeki maddi duran varlıklar ve ilgili birikmiş amortismanlara ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Arsa, yeraltı/yerüstü düzenleri ve binalar	Makine ve ekipmanlar	Demirbaşlar	Taşıtlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak tarihleri itibariyle							
Maliyet	462.845	5.076.831	612.861	77.123	12.623	15.325	6.257.608
Birikmiş amortisman (-)	(235.129)	(3.234.845)	(379.527)	(50.661)	(7.427)	-	(3.907.589)
Net defter değeri	**227.716**	**1.841.986**	**233.334**	**26.462**	**5.196**	**15.325**	**2.350.019**
1 Ocak 2018, net kayıtlı değer	227.716	1.841.986	233.334	26.462	5.196	15.325	2.350.019
Girişler	-	-	242	780	89	328.729	329.840
Çıkış maliyeti	(321)	(8.042)	(7.492)	(18.070)	-	-	(33.925)
Çıkış amortismanı	307	7.395	6.570	5.212	-	-	19.484
Transferler	48.582	164.137	61.643	18.086	38	(292.486)	-
Amortisman gideri (-)	(9.445)	(345.486)	(51.363)	(10.327)	(1.196)	-	(417.817)
31 Aralık 2018, net defter değeri	**266.839**	**1.659.990**	**242.934**	**22.143**	**4.127**	**51.568**	**2.247.601**
31 Aralık 2018 itibariyle							
Maliyet	511.106	5.232.926	667.254	77.919	12.750	51.568	6.553.523
Birikmiş amortisman (-)	(244.267)	(3.572.936)	(424.320)	(55.776)	(8.623)	-	(4.305.922)
31 Aralık 2018, net defter değeri	**266.839**	**1.659.990**	**242.934**	**22.143**	**4.127**	**51.568**	**2.247.601**

31 Aralık 2018 tarihi itibariyle maddi duran varlıklar üzerinde rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki maddi olmayan duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Geliştirme maliyetleri (*)	Lisanslar ve Diğer	Toplam
1 Ocak 2019			
Maliyet	3.647.513	144.276	3.791.789
Birikmiş ifta payları	(2.118.750)	(93.578)	(2.212.328)
Net kayıtlı değer	**1.528.763**	**50.698**	**1.579.461**
1 Ocak 2019	1.528.763	50.698	1.579.461
Girişler	432.430	10.216	442.646
İtfa gideri	(351.762)	(11.570)	(363.332)
31 Aralık 2019	**1.609.431**	**49.344**	**1.658.775**
31 Aralık 2019			
Maliyet	4.079.943	154.492	4.234.435
Birikmiş itfa payları	(2.470.512)	(105.148)	(2.575.660)
31 Aralık 2019	**1.609.431**	**49.344**	**1.658.775**

	Geliştirme maliyetleri (*)	Lisanslar ve Diğer	Toplam
1 Ocak 2018			
Maliyet	3.427.131	117.031	3.544.162
Birikmiş ifta payları	(1.755.879)	(84.418)	(1.840.297)
Net kayıtlı değer	**1.671.252**	**32.613**	**1.703.865**
1 Ocak 2018	1.671.252	32.613	1.703.865
Girişler	220.382	27.245	247.627
İtfa gideri	(362.871)	(9.160)	(372.031)
31 Aralık 2018	**1.528.763**	**50.698**	**1.579.461**
31 Aralık 2018			
Maliyet	3.647.513	144.276	3.791.789
Birikmiş itfa payları	(2.118.750)	(93.578)	(2.212.328)
31 Aralık 2018	**1.528.763**	**50.698**	**1.579.461**

(*) Otomobil üretiminin verimliliğinin ve otomobil kalitesinin artırımı ve maliyetlerinin azaltılması kapsamında yapılmış olan geliştirme maliyetlerinden oluşmaktadır. Söz konusu tutar TMS 16 ve TMS 38 kapsamında aktifleştirilmiş olup, maddi olmayan duran varlıkların içerisinde muhasebeleşmektedir.

NOT 14 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Yatırım teşvik belgeleri

Grup'un yatırım harcamaları ile ilgili çeşitli yatırım teşvik belgeleri bulunmaktadır. Bu teşvik belgeleri kapsamında sağlanan imkanlar aşağıdaki gibidir:

i) İthal edilen makine ve teçhizatlarla ilgili %100 gümrük vergi muafiyeti ve KDV istisnası

ii) Yerli yatırım harcamalarında, %100 KDV istisnası

iii) İndirimli Kurumlar Vergisi muafiyeti

Grup, yapılan değerlendirme neticesinde, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde, indirimli kurumlar vergisinden kaynaklanan geçici farklar üzerinden öngörülebilir ve vergi kanunları çerçevesinde indirimli kurumlar vergisi hakkının devam edebileceği süre içerisinde yararlanılabileceği sonucuna varılan 2.462.291 TL (31 Aralık 2018: 2.244.811 TL) indirimli kurumlar vergisi için 1.136.161 TL tutarında (31 Aralık 2018: 1.066.002 TL) ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilmiştir (Not 25).

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu'nun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40'tan %100'e çıkarılmıştır. Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100'ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilecektir.

Grup'un 2019 yılı içerisinde toplam Ar-Ge harcaması tutarı 355.167 TL olup, bu harcamalardan kurumlar vergisi Ar-Ge indirimine konu edilemeyen 57.443 TL ve yıl içerisinde tahsil edilen 6.005 TL tutarındaki toplam TEYDEB ve Avrupa proje destekleri düşüldükten sonra kurumlar vergisi Ar-Ge indirimine konu edilen tutarı 291.719 TL olmaktadır (31 Aralık 2018 itibariyle Grup'un toplam Ar-Ge harcaması tutarı 268.872 TL olup, bu harcamalardan kurumlar vergisi Ar-Ge indirimine konu edilemeyen 31.394 TL ve yıl içerisinde tahsil edilen 3.403 TL tutarındaki TEYDEB ve Avrupa proje destekleri düşüldükten sonra kurumlar vergisi Ar-Ge indirimine konu edilen tutarı 234.075 TL olmaktadır).

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un 6.241 TL (31 Aralık 2018: 8.374) kısa vadeli, 9.441 TL (31 Aralık 2018: 13.550 TL) uzun vadeli, toplam 15.682 TL (31 Aralık 2018: 21.924 TL) tutarındaki devlet teşvik ve yardımları, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Tübitak)'nun Mini Cargo ve Yeni Doblo projelerinin araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) harcamalarını desteklemek amacıyla vermiş olduğu teşvik gelirinin ertelenmesi nedeniyle oluşmuştur. Söz konusu tutar, ilgili Ar-Ge yatırımının itfası ile orantılı şekilde amortismana tabi tutularak amortisman ve itfa giderlerinden netlenmektedir.

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Garanti gider karşılığı	139.277	147.956
Dava karşılıkları	11.046	8.359
Diğer	15.336	284
Toplam	**165.659**	**156.599**

Garanti gider karşılığının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	147.956	135.401
Yıl içinde ödenen	(83.151)	(90.888)
Yıl içerisindeki artış	74.472	109.934
TFRS 15 ilk uygulama etkisi	-	(6.491)
31 Aralık	**139.277**	**147.956**

Grup aleyhine açılan davalar:

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup aleyhine ve bilanço tarihi itibarıyla henüz sonuçlanmamış davaların toplam tutarı 17.607 TL'dir (31 Aralık 2018: 15.092 TL). Bu davalara ilişkin ayrılan karşılık tutarı ise 11.046 TL'dir (31 Aralık 2018: 8.359 TL).

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Teminat, rehin, ipotekler ve kefaletler:

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin, ipotek ve kefaletlerin ("TRİK") dökümü orijinal para birimleri ile aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	TL Karşılığı	Avro	TL	TL karşılığı	Avro	TL
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	479.113	2.000	465.812	458.629	37.000	235.593
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-	-
TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
iii)C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-	-
Toplam	**479.113**	**2.000**	**465.812**	**458.629**	**37.000**	**235.593**

Diğer

18 Nisan 2018 tarihli ve 2018/D1-02520 numaralı, 17 Ekim 2019 tarihine kadar gerçekleştirilmek üzere 3.238.461.000 ABD Doları ihracat taahhüdü getiren ihracat teşvik belgesi kapsamında 3.092.520.780 ABD Doları ihracat gerçekleştirmiş bulunmaktadır. 1.865.512.320- ABD Doları ithalat taahhüdü getiren ihracat teşvik belgesi kapsamında 1.176.344.094 ABD Doları ithalat gerçekleştirmiş bulunmaktadır. (Belge süresi dolmuştur, kapama aşamasındadır). 02 Eylül 2019 tarihli ve 2019/D1-04978 numaralı, 01 Eylül 2020 tarihine kadar gerçekleştirilmek üzere 1.848.879.200 ABD Doları ihracat taahhüdü getiren ihracat teşvik belgesi kapsamında 473.908.073 ABD Doları ihracat gerçekleştirmiş bulunmaktadır. 1.198.259.420 ABD Doları ithalat taahhüdü getiren ihracat teşvik belgesi kapsamında 213.390.834 ABD Doları ithalat gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

NOT 16 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

a) Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında kısa vadeli borçlar:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Personele borçlar	67.165	43.177
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	25.543	20.769
Personel gelir vergisi	21.812	24.511
İzin karşılığı	8.463	5.882
Diğer	7.130	5.849
Toplam	**130.113**	**100.188**

b) Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan, istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle iş ilişkisi kesilen, askerlik hizmeti için çağrılan veya vefat eden personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ödenecek tazminat, her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2019 itibariyle 6.379,86 tam TL (31 Aralık 2018: 5.434,42 tam TL) ile sınırlandırılmıştır. Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize olup, konsolide kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730,15 tam TL (1 Ocak 2019: 6.017,60 tam TL) olan tavan tutarı göz önüne alınmıştır.

Grup yönetimi geçmiş deneyimlerinden edindiği bilgilere dayanarak kıdem tazminatı almaya hak kazanacak çalışanların hak kazandıkları menfaatleri TMS 19 uyarınca, bilanço tarihinde geçerli olan devlet tahvili oranları kullanılarak iskonto işlemine tabi tutmuş ve indirgenmiş net değerleri üzerinden konsolide finansal tablolarına yansıtmıştır. Hesaplamada kullanılan varsayımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Net iskonto oranı (%)	4,67	5,65
Emeklilik olasılığının tahmini için devir hızı oranı (%)	97,86	98,29

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle sona eren yıllar içerisindeki kıdem tazminatı karşılığı hesabının hareketi aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
1 Ocak	195.902	194.235
Cari hizmet maliyeti	14.453	18.534
Faiz maliyeti	32.794	22.861
Dönem içinde ödenen	(62.238)	(41.714)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	37.588	1.986
31 Aralık	**218.499**	**195.902**

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

	Net iskonto oranı		Emeklilik olasılığına ilişkin sirkülasyon oranı	
	%0,5 azalış	%0,5 artış	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran (%)	4,17	5,17	97,36	98,36
Kıdem tazminatı karşılığındaki artış/(azalış)	10.003.395	(6.561.221)	(5.021.212)	2.267.801

NOT 17 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER, ERTELENMİŞ GELİRLER, DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Diğer dönen varlıklar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Katma Değer Vergisi ("KDV")	79.544	145.837
SGK teşvikleri	-	5.488
Diğer	9.347	11.843
Toplam	**88.891**	**163.168**

b) Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kredi komisyon giderleri (*)	28.623	38.710
Verilen sipariş avansları	19.428	13.079
Diğer	22.635	27.316
Toplam	**70.686**	**79.105**

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kredi komisyon giderleri, Grup'un bankalara ödediği kredi sigorta bedellerinden ve bayilerine peşin olarak ödediği kredi komisyonlarından oluşmaktadır.

c) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 73.770 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 68.334 TL) uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerin 64.633 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 67.110 TL) kısmı maddi duran varlık alımları için verilmiş olan avanslardan oluşmaktadır.

d) Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 33.100 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 36.043 TL) ertelenmiş gelirlerin, 23.013 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 24.995 TL) kısmı KFK'nın peşin tahsil edilen istihbarat gelirlerinden, 4.588 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 4.810 TL) kısmı tüketici tahsilatlarından, 5.499 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 6.238 TL) kısmı ise alınan sipariş avanslarından oluşmaktadır.

e) Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 27.415 TL tutarındaki TFRS 15 etkileri kapsamında uzatılmış garanti bedellerinden oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 20.189).

NOT 18 - ÖZKAYNAKLAR

a) Sermaye

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 1.000 TL'dir. Şirket'in 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle tarihi maliyet esasına göre ödenmiş sermaye tutarı 500.000 TL (tam TL) olup her biri 0,01 TL (tam TL) tutarında 50 milyar adet hisseden oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle Şirket'in sermaye ve ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

		2019		2018	
	Hisse grubu	Tutar (TL)	Tutar (%)	Tutar (TL)	Tutar (%)
FCA Italy S.p.A.	D	189.280	37,86	189.280	37,86
Koç Holding A.Ş.	A	187.938	37,59	187.938	37,59
Koç topluluğu şirketleri ve Koç ailesi	A	1.342	0,27	1.342	0,27
Diğer, halka açık hisseler dahil	E	121.440	24,28	121.440	24,28
Toplam		**500.000**	**100**	**500.000**	**100**

Yönetim Kurulu'na seçilecek üyelerin yarısının A grubu ve diğer yarısının da D grubu pay sahipleri tarafından gösterilecek adaylar arasından seçilmeleri zorunludur. Yönetim Kurulu üyelerinin sayısının tesbiti ve üyelerin seçimi bakımından Genel Kurul yetkilidir. A ve D grubu pay sahipleri tarafından gösterilen adaylardan birer tanesinin SPK düzenlemelerinde tanımlanan bağımsız niteliklerine haiz olmaları zorunludur.

b) Kar yedekleri - geçmiş yıl kar/zararları

Kanuni defterlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilirler.

Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Halka açık şirketler, temettü dağıtımlarını SPK'nın öngördüğü şekilde aşağıdaki gibi yaparlar:

9 Ocak 2009 tarih, 1/6 sayılı SPK kararı uyarınca, finansal tablo düzenleme yükümlülüğü bulunan işletmelerce dağıtılabilir karın hesaplanmasında finansal tablolarda yer alan kar içinde görünen; bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi teşebbüs ve iştiraklerden ana ortaklığın finansal tablolarına intikal eden kar tutarlarının, şirketlerin yasal kayıtlarında bulunan kaynaklarından karşılanabildiği sürece, genel kurullarınca kar dağıtım kararı alınmış olmasına bakılmaksızın, dağıtacakları kar tutarını SPK'nın Seri: XI, No: 29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği çerçevesinde hazırlayıp kamuya ilan edecekleri finansal tablolarında yer alan net dönem karlarını dikkate alarak hesaplamalarına imkan tanınmasına karar verilmiştir.

SPK'nın 27 Ocak 2010 tarihli kararı ile payları borsada işlem gören halka açık anonim ortaklıklar için yapılacak temettü dağıtımı konusunda herhangi bir asgari kar dağıtım zorunluluğu getirilmemesine karar verilmiştir.

NOT 18 – ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları ile olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri bedelsiz sermaye artırımı; nakit kar dağıtımı ya da zarar mahsubunda kullanılabilecektir. Ancak sermaye enflasyon düzeltmesi farkları, nakit kar dağıtımında kullanılması durumunda kurumlar vergisine tabi olacaktır.

Şirket tarafından, 13 Mart 2019 tarihli 51. Olağan Genel Kurul toplantısında alınan kararla 2018 yılına ait karlardan yasal yükümlülükler düşüldükten sonra toplam 880.000 TL tutarında (2018 yılında 2017 yılı karından 800.000 TL) nakit temettü dağıtılmıştır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar itibariyle pay başına dağıtılan temettü tutarı sırasıyla 1,76 kuruş ve 1,60 kuruş'tur.

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre tuttuğu kayıtlarında yasal ve olağanüstü yedeklerin tarihi değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yasal yedekler	366.783	387.266
Olağanüstü yedekler	27.720	41.481
Toplam	**394.503**	**428.747**

NOT 19 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

a) Hasılat	2019	2018
Yurtdışı satışlar	13.301.313	14.455.023
Yurtiçi satışlar	5.355.308	3.934.701
Diğer	240.293	213.607
Toplam	**18.896.914**	**18.603.331**

Satışlardan indirimler tutarı 417.412 TL'dir (31 Aralık 2018: 389.027 TL).

2019 ve 2018 yılları içerisinde Grup'un yapmış olduğu satışların tutarsal olarak ürün grubu bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Binek araç	10.411.031	9.670.938
Ticari araç	7.291.410	7.849.632
Yedek parça	954.180	869.154
Diğer	240.293	213.607
Toplam	**18.896.914**	**18.603.331**

b) Diğer	2019	2018
Hurda satışı gelirleri	97.205	109.712
Kalıp satışı gelirleri	55.592	26.017
Ar-ge gelirleri	44.442	48.613
Ambalaj satışı gelirleri	27.341	26.198
Uzatılmış garanti geliri	2.817	2.372
Diğer	12.896	695
Toplam	**240.293**	**213.607**

NOT 19 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ (Devamı)

Grup'un hasılat kalemleri içerisinde yer alan, uzatılmış garanti gelirleri zamana yayılı bir edim yükümlülüğü olduğundan dolayı ilgili döneminde hasılat olarak kayıtlara alınmaktadır**.**

Grup'un hasılatını oluşturan tüm kalemler aracılar vasıtasıyla satılan mallar ve hizmetlerden oluşmaktadır.

c) Satışların maliyeti	**2019**	**2018**
Direkt hammadde ve malzeme giderleri	13.800.509	13.599.141
İtfa payları ve amortisman giderleri	717.520	741.542
Direkt işçilik giderleri	269.266	269.149
Diğer üretim giderleri	576.498	539.291
Yarı mamul değişimi	(21.117)	(36.140)
Mamul değişimi	113.385	80.421
Satılan ticari malların maliyeti	1.054.297	996.206
Diğer satışların maliyeti	101	533
Toplam	**16.510.459**	**16.190.143**

d) Üretim ve satış miktarları

	Üretim		**Satış**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Üretilen araçlar				
Yeni Doblo	76.529	104.198	76.914	104.516
Egea	72.984	55.901	74.725	57.586
Egea Hatchback	46.342	51.306	46.323	51.325
MCV	41.565	49.693	41.743	49.981
Egea Stationwagon	26.777	40.652	26.789	40.656
Linea	-	-	-	1.461
Toplam	**264.197**	**301.750**	**266.494**	**305.525**

	İthalat		**Satış**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
İthal araçlar				
Ducato	1.391	1.195	1.679	2.224
Jeep	1.115	2.677	1.929	2.402
Panda Futura	126	80	137	75
Fiat 500	84	1.075	700	762
Transit satış	38	34	38	34
Maserati	33	57	48	46
Ferrari	20	17	20	18
Alfa Romeo	-	370	219	189
Fullback	-	177	55	135
Grande Punto	-	2	-	79
Fiat 124 Spider	-	-	-	10
Toplam	**2.807**	**5.684**	**4.825**	**5.974**

NOT 20 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	2019	2018
Genel yönetim giderleri	373.358	329.856
Pazarlama giderleri	337.093	362.325
Araştırma ve geliştirme giderleri	68.651	66.441
	779.102	**758.622**

a) Genel yönetim giderleri	**2019**	**2018**
Personel giderleri	140.363	124.077
Bilişim teknolojileri giderleri	53.120	37.322
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	34.442	39.309
Amortisman ve itfa payları	33.214	26.382
Dava giderleri	11.816	8.529
Sigorta giderleri	9.434	8.145
Seyahat giderleri	8.815	7.717
Bağış ve yardımlar	6.720	6.746
Vergi, resim ve harçlar	6.266	5.590
Diğer	69.168	66.039
Toplam	**373.358**	**329.856**

b) Pazarlama giderleri	**2019**	**2018**
Personel giderleri	90.185	71.725
Garanti giderleri	74.472	109.934
Nakliye ve sigorta giderleri	63.020	60.247
Reklam giderleri	53.694	58.389
Seyahat giderleri	6.017	7.331
Amortisman ve itfa payları	5.142	4.429
Diğer	44.563	50.270
Toplam	**337.093**	**362.325**

c) Araştırma ve geliştirme giderleri	**2019**	**2018**
Personel giderleri	30.273	30.888
Ulaşım ve seyahat giderleri	10.236	8.666
Amortisman ve itfa payları	4.372	2.701
Bilgi ve teknoloji giderleri	3.651	3.556
Diğer	20.119	20.630
Toplam	**68.651**	**66.441**

NOT 21- NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

1 Ocak- 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un personel ve amortisman ve itfa payları giderleri sırasıyla 907.408 TL ve 760.248 TL'dir (1 Ocak – 31 Aralık 2018: 852.757 TL ve 775.054 TL).

NOT 22 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

a) Esas faaliyetlerinden diğer gelirler	**2019**	**2018**
Esas faaliyetlerden kur farkı gelirleri	721.026	3.073.774
Esas faaliyetlerden vade farkı gelirleri	191.426	200.633
Diğer	46.296	40.778
Toplam	**958.748**	**3.315.185**

b) Esas faaliyetlerinden diğer giderler	**2019**	**2018**
Esas faaliyetlerden kur farkı giderleri	(671.917)	(3.602.866)
Esas faaliyetlerden vade farkı giderleri	(269.903)	(237.889)
Diğer	(76.334)	(51.648)
Toplam	**(1.018.154)**	**(3.892.403)**

NOT 23 – YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER

	2019	**2018**
Maddi duran varlık satış karı	7.158	5.356
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer artış gelirleri (Not 11)	5.500	29.325
Toplam	**12.658**	**34.681**

NOT 24 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

	2019	**2018**
Kambiyo gelirleri	1.016.687	2.114.053
Faiz gelirleri	124.212	115.433
Türev araçlardan kazançlar	5.167	20.286
Toplam finansman gelirleri	**1.146.066**	**2.249.772**
Kambiyo giderleri	(1.282.060)	(2.084.280)
Faiz giderleri	(76.337)	(87.265)
Diğer	(3.875)	(2.320)
Toplam finansman giderleri	**(1.362.272)**	**(2.173.865)**
Finansman giderleri, net	**(216.206)**	**75.907**

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Dönem vergi gideri ve ertelenen vergi

Vergi gideri, cari dönem vergi giderini ve ertelenmiş vergi giderini kapsar. Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, gelir tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Dönem vergi gideri, finansal durum tablosu tarihi itibariyle Grup'un bağlı ortaklıklarının ve özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlarının faaliyet gösterdiği ülkelerde yürürlükte olan vergi kanunları dikkate alınarak hesaplanır. Türk Vergi mevzuatına göre, kanuni veya iş merkezleri Türkiye'de bulunan kurumlar, kurumlar vergisine tabidir.

Türk vergi sisteminde mali zararlar takip eden beş yıl içindeki mali karlar ile mahsup edilebilmekte olup, önceki yıllar kazançlarından (geriye dönük) mahsup mümkün değildir.

Ayrıca, kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yıl içinde ara dönemlerde beyan edilen matrahlar üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılları vergilendirme dönemleri için %22 olacaktır) geçici vergi ödenmektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle vergi karşılığı yürürlükteki vergi mevzuatı çerçevesinde ayrılmıştır.

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi hesaplanmasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca finansal durum tablosu tarihi itibariyle geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 3 yıl için geçerli vergi oranı %22 olarak değiştiği için, 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle ertelenmiş vergi hesaplamasında, 3 yıl içinde (2018, 2019 ve 2020 yılları içinde) gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçici farklar için %22 vergi oranı kullanılmıştır. Ancak, 2020 yılından sonrası için geçerli kurumlar vergisi oranı %20 olduğu için, 2020 sonrası gerçekleşmesi / kapanması beklenen geçerli farklar için %20 vergi oranı kullanılmıştır.

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Vergi varlık ve yükümlülükleri

Kurumlar vergisi

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki Türkiye'de ve diğer ülkelerde kurulmuş bağlı ortaklık, iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları, faaliyetlerini sürdürdükleri ülkelerin yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %20'dir (Ancak, 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları için %22 olarak uygulanacaktır). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır. Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında (2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemleri için %22) geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 17 inci gününe kadar beyan edip on yedinci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka finansal borca da mahsup edilebilir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi idarelerince beş yıl içerisinde incelenebilmektedir.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple Grup'un konsolide finansal tablolarına yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablolarında ödenecek vergi tutarları her bir Bağlı Ortaklık için netleştirilmiş olup, konsolide finansal tablolarda ayrı sınıflandırılmaktadır.

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona dönemlere ilişkin konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılan vergi giderinin kırılımı aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
Cari yıl vergi gideri (-)	(29.383)	(25.887)
Ertelenmiş vergi geliri	54.467	65.416
Toplam	**25.084**	**39.529**

	2019	2018
Cari yıl kurumlar vergisi	29.383	25.887
Eksi: Peşin ödenen kurumlar vergisi	(32.084)	(34.030)
Peşin ödenen kurumlar vergisi (-)	**(2.701)**	**(8.143)**

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin kar veya zarar tablosunda yansıtılan vergi giderinin analizi aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
Vergi öncesi kar	1.456.555	1.290.894
Etkin vergi üzerinden vergi gideri (%22)	(320.442)	(283.997)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(11.438)	(745)
Dönem içinde yapılan Ar-Ge harcamalarından sağlanan indirim	64.178	51.496
Etkin vergi oranı haricinde kullanılan indirimli vergi oranı etkisi	202.112	109.147
Kullanılan ve kazanılan yatırım indirimleri, net	70.159	148.614
Diğer	20.515	15.014
Toplam	**25.084**	**39.529**

NOT 25 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

b) Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar ve bilanço tarihi itibariyle yürürlükteki etkin vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlığının dağılımı aşağıda özetlenmiştir:

	Kümülatif geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İndirimli kurumlar vergisi (*)	2.462.291	2.244.811	1.136.161	1.066.002
Kıdem tazminatı ve kullanılmamış izin karşılığı	232.552	206.432	47.956	43.190
Garanti gider karşılığı	139.277	147.956	28.897	31.651
Stoklar	41.527	50.584	9.136	11.128
Müşteri hizmetlerinden doğan yükümlülükler	27.415	20.189	6.031	4.442
Ertelenmiş gelir	15.682	21.923	3.450	4.823
Amortismana tabi varlıklar	(1.216.665)	(1.023.470)	(245.060)	(211.985)
Arsa değerlemeleri	(113.275)	(107.775)	(11.327)	(10.777)
Diğer	63.521	9.116	14.210	3.129
Ertelenmiş vergi varlığı, net			**989.454**	**941.603**

(*) Grup, yaptığı sabit kıymet yatırımları neticesinde yatırım tutarlarının farklı oranları nispetinde farklı indirimli vergi oranları kullanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığı bakiyesinin dönem içerisindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	941.603	769.448
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	54.467	65.416
Diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilen	(6.616)	106.739
- *Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)*	7.733	415
- *Nakit akış riskinden korunma kayıpları*	(14.349)	106.324
31 Aralık	**989.454**	**941.603**

NOT 26 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Pay başına kazanç, net karın, raporlama boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır. 2019 ve 2018 yıllarında ağırlıklı ortalama hisse adedi 50.000.000.000 adet olup, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla pay başına kazanç sırasıyla 2,96 Kuruş ve 2,66 Kuruş'tur.

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

İlişkili taraflarla bakiyeler:

İlişkili taraflarla ilgili mevduat ve finansal borçlanma bakiyeleri	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (mevduat) (1)	340.398	1.556.962
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (finansal borçlanma) (1)	(481.208)	(737.491)

İlişkili taraflardan ticari alacaklar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Fiat (2)	1.006.135	570.692
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	245.099	501.049
Diğer (1)	5.026	4.009
Eksi: vadeli satışlardan kaynaklanan hakkedilmemiş finansman geliri	(1.193)	(15.843)
Toplam	**1.255.067**	**1.059.907**

İlişkili taraflara ticari borçlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Fiat (2)	1.788.945	1.573.080
Diğer (1)	124.180	104.461
Eksi: vadeli satışlardan kaynaklanan tahakkuk etmemiş finansman gideri	(46)	(2.647)
Toplam	**1.913.079**	**1.674.894**

İlişkili taraflarla işlemler

Satışlar	2019	2018
Fiat (2)	13.346.419	14.467.193
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	1.988.660	1.551.419
Diğer (1)	82.840	128.435
Toplam	**15.417.919**	**16.147.047**

(1) Müşterek Yönetime sahip ortakların bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık veya iştiraklerden oluşan ilişkili taraflarını temsil etmektedir.

(2) Müşterek yönetime sahip ortakları temsil etmektedir.

NOT 27 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

Yurtiçi malzeme ve hizmet alımları	2019	2018
Ram Dış Ticaret A.Ş.(1)	351.351	372.374
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (1)	213.034	170.924
Zer Merkezi Hiz. ve Tic. A.Ş. (1)	117.418	138.070
Mako Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (1)	67.577	214.532
Plastiform Plastik San. Tic. A.Ş.(1)	56.013	53.225
Matay Otomotiv Yan Sanayi ve Tic. A.Ş.(1)	48.223	146.865
Sistemi Comandi Meccanici Otomotiv San. Tic. A.Ş. (1)	47.289	51.528
Koç Holding A.Ş. (2) (*)	34.746	21.395
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. (1)	24.954	24.560
Opet Fuchs Madeni Yağ ve San. Tic. A.Ş.(1)	15.023	15.402
Magneti Marelli Süspansiyon Sistemleri Tic. Ltd. Şti. (1)	14.432	50.555
Setur Servis Turistik A.Ş.(1)	13.236	18.989
Akpa Dayanıklı Tüketim Lpg ve Akaryakıt Ürünleri Paz. A.Ş.(1)	7.815	12.170
Diğer (1)	45.432	53.006
Toplam	**1.056.543**	**1.343.595**

Yurtdışı ticari mal, malzeme ve hizmet alımları	2019	2018
Fiat (2)	7.671.041	7.701.415
Diğer (1)	19.040	55.991
Toplam	**7.690.081**	**7.757.406**

(1) Müşterek Yönetime sahip ortakların bağlı ortaklık, müşterek yönetime tabi ortaklık veya iştiraklerden oluşan ilişkili taraflarını temsil etmektedir.

(2) Müşterek yönetime sahip ortakları temsil etmektedir.

(*) Koç Holding A.Ş. bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

İlişkili kuruluşlardan elde edilen faiz gelirleri, 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıl içerisinde 35.344 TL'dir (31 Aralık 2018: 71.028 TL).

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönem içerisinde Grup'un üst düzey yöneticilere (32 kişi) (31 Aralık 2018: 36 kişi) sağlamış olduğu ücret ve benzeri faydaların toplamı 43.588 TL'dir (31 Aralık 2018: 33.737 TL). Söz konusu tutarın 3.200 TL'lik kısmı üst düzey yönetici kadrosundan ayrılma dolayısıyla yapılan ödemelerden oluşmaktadır (31 Aralık 2018: Yoktur).

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle, bağlı ortaklık KFK'nın ilişkili şirketler üzerinden kapalı ihraç usulü ve halka arz usulü ile ihraç etmiş olduğu tahvillerinin, taşınan değeri 93.398 TL ile finansal yükümlülükler içerisinde yer almaktadır (31 Aralık 2018: 282.535 TL).

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Risk yönetimi amaçları ve prensipleri

Grup'un en önemli finansal araçları, hazır değerler ve finansal borçlardır. Bu finansal araçların en önemli amacı Grup operasyonları için finansman kaynağı sağlamaktır. Grup ayrıca doğrudan faaliyetlerinden oluşan ticari borçlar ve ticari alacaklar gibi çeşitli finansal araçlara da sahiptir. Grup'un finansal araçlarından kaynaklanan en önemli riskleri faiz oranı riski, likidite riski, kur riski ve kredi riskidir. Grup yönetimi aşağıda özetlenen risklerin her birini incelemekte ve aşağıda belirtilen politikaları geliştirmektedir.

Kredi riski

Kredi riski, karşılıklı ilişki içinde olan taraflardan birinin bir finansal araca ilişkin olarak yükümlülüğünü yerine getirememesi sonucu diğer tarafın finansal açıdan zarara uğraması riskidir. Grup, kredi riskini belli taraflarla yapılan işlemleri sınırlandırarak ve ilişkide bulunduğu tarafların güvenilirliğini sürekli değerlendirerek yönetmeye çalışmaktadır. Grup prosedürleri uyarınca kredili çalışmak isteyen tüm müşteriler kredi inceleme aşamalarından geçirilmekte ve gerekli teminatlar alınmaktadır. Ayrıca alacaklar sürekli incelenerek Grup'un şüpheli kredi/alacak riski minimize edilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra bilançoda net olarak gösterilmektedir (Not 7).

Bilançoda taşınan değerler Grup'un maksimum kredi riskini yansıtmaktadır.

Finansal araç türleri itibariyle maruz kalınan kredi türleri;

	Ticari alacaklar					
31 Aralık 2019	**İlişkili taraflar**	**Diğer taraflar**	**Diğer alacaklar**	**Bankalardaki mevduat**	**Finansal yatırımlar**	**Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar**
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	**1.255.067**	**888.755**	**715**	**2.825.487**	**568**	**2.016.429**
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı (2)	33.700	814.350	-	-	-	2.487.178
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.249.638	837.052	715	2.825.487	568	1.950.204
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	33.700	783.297	-	-	-	2.462.883
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	5.429	51.592	-	-	-	24.542
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	31.053	-	-	-	24.295
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	111	-	-	-	41.683
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	12.708	-	-	-	112.656
- Değer düşüklüğü (-)	-	(12.597)	-	-	-	(70.973)
- Net değerin teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	47.362
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	Ticari alacaklar					
31 Aralık 2018	**İlişkili taraflar**	**Diğer taraflar**	**Diğer alacaklar**	**Bankalardaki mevduat**	**Finansal yatırımlar**	**Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar**
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	**1.059.907**	**1.037.437**	**1.558**	**1.981.012**	**404.170**	**2.293.129**
- Azami riskin teminat ile güvence altına alınmış kısmı (2)	33.700	906.367	-	-	-	2.931.283
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.056.803	988.225	1.558	1.981.012	404.170	2.223.687
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	33.700	881.588	-	-	-	2.893.360
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	3.104	48.994	-	-	-	38.306
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	24.779	-	-	-	37.923
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	218	-	-	-	31.136
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	8.628	-	-	-	81.272
- Değer düşüklüğü (-)	-	(8.410)	-	-	-	(50.136)
- Net değerin teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	32.331
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.
(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri, ipotekler ve araç rehinlerinden oluşmaktadır.

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Ticari alacaklar ve finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar için yaşlandırma analizi

Vadesi geçen ancak karşılık ayrılmamış olan ticari alacakların ve finans sektöründen alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	21.683
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	12.418
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	23.868
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	23.594
Toplam	**81.563**

31 Aralık 2018	
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	29.164
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	21.221
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	32.796
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	7.223
Toplam	**90.404**

Teminat ile güvence altına alınmış kısmı -

31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un vadesi geçmiş toplam alacaklarının 5.217 TL'si Grup'un ilişkili şirketi olan Fiat'a aittir (31 Aralık 2018: 1.379 TL). 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle Grup'un Fiat'a olan ticari borcu 1.788.945 TL'dir (31 Aralık 2018: 1.573.080 TL).

Kur riski

Yabancı para cinsinden gösterilen varlıklar ve yükümlülükler alım satım taahhütleriyle beraber Grup'un kur riskine maruz kalmasına neden olmaktadır. Grup'un politikası gelecekte gerçekleşmesi muhtemel alış ve satışların her döviz türü için karşılaştırmasını yapmaktır.

Not 6'de detaylı açıklandığı üzere imzalanan üretim anlaşmaları gereğince Egea, Doblo ve Mini Cargo model araç için alınan yatırım kredisinin geri ödemeleri Fiat, tarafından yapılacak alımlar vasıtası ile garanti altına alınmıştır. Dolayısıyla araçların üretimi için kullanılan kredi ile ilgili maruz kalabileceği döviz kurundaki ve faiz oranındaki dalgalanmalardan oluşabilecek risk, Fiat tarafından üstlenilmiştir.

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2019		Döviz pozisyonu tablosu TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	Diğer
1.	Ticari alacaklar	1.013.524	1	152.395	-
2a.	Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	995.234	11	149.636	-
2b.	Parasal olmayan finansal varlıklar	89.824	-	13.506	-
3.	Diğer	333	-	50	-
4.	**Dönen varlıklar (1+2+3)**	**2.098.915**	**12**	**315.587**	**-**
5.	Ticari alacaklar	-	-	-	-
6a.	Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-
6b.	Parasal olmayan finansal varlıklar	67.218	-	10.107	-
7.	Diğer	-	-	-	-
8.	**Duran varlıklar (5+6+7)**	**67.218**	**-**	**10.107**	**-**
9.	**Toplam varlıklar (4+8)**	**2.166.133**	**12**	**325.694**	**-**
10.	Ticari borçlar	(1.855.716)	(984)	(278.151)	-
11.	Finansal yükümlülükler	(928.503)	-	(139.612)	-
12a.	Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
12b.	Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
13.	**Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)**	**(2.784.219)**	**(984)**	**(417.763)**	**-**
14.	Ticari borçlar	-	-	-	-
15.	Finansal yükümlülükler	(1.206.930)	-	(181.476)	-
16a.	Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
16b.	Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
17.	**Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)**	**(1.206.930)**	**-**	**(181.476)**	**-**
18.	**Toplam yükümlülükler (13+17)**	**(3.991.149)**	**(984)**	**(599.239)**	**-**
19.	Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	**-**	**-**	**-**	**-**
19a.	Hedge edilen toplam varlık tutarı	-	-	-	-
19b.	Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	-	-	-	-
20.	**Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)**	**(1.825.016)**	**(972)**	**(273.545)**	**-**
21.	**Parasal kalemler net yabancı para varlık/ yükümlülük pozisyonu (=1+2a+3+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)**	**(1.982.058)**	**(972)**	**(297.158)**	**-**
22.	Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değer	-			
23.	İhracat	13.401.561	-	2.103.412	1.427
24.	İthalat	8.146.271	11.562	1.265.218	1.364

Grup'un Avro cinsinden uzun vadeli kredileri üzerindeki kur dalgalanmalarına ilişkin kur riski Fiat tarafından üstlenilmiş olup, 31 Aralık 2019 tarihi itibariyle bu krediler hariç Grup'un net yabancı para uzun pozisyonu 65.060 TL'dir.

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2018		Döviz pozisyonu tablosu TL karşılığı (fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	Diğer
1.	Ticari alacaklar	567.412	89	94.052	-
2a.	Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	1.591.760	6	264.056	-
2b.	Parasal olmayan finansal varlıklar	136.226	-	22.599	-
3.	Diğer	9.022	-	1.496	-
4.	**Dönen varlıklar (1+2+3)**	**2.304.420**	**95**	**382.203**	**-**
5.	Ticari alacaklar	-	-	-	-
6a.	Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-
6b.	Parasal olmayan finansal varlıklar	60.278	-	10.000	-
7.	Diğer	-	-	-	-
8.	**Duran varlıklar (5+6+7)**	**60.278**	**-**	**10.000**	**-**
9.	**Toplam varlıklar (4+8)**	**2.364.698**	**95**	**392.203**	**-**
10.	Ticari borçlar	(1.544.353)	(1.088)	(255.244)	(2)
11.	Finansal yükümlülükler	(1.308.220)	-	(217.024)	-
12a.	Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
12b.	Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(643)	-	(107)	-
13.	**Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)**	**(2.853.216)**	**(1.088)**	**(472.375)**	**(2)**
14.	Ticari borçlar	-	-	-	-
15.	Finansal yükümlülükler	(1.853.967)	-	(307.559)	-
16a.	Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
16b.	Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-
17.	**Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)**	**(1.853.967)**	**-**	**(307.559)**	**-**
18.	**Toplam yükümlülükler (13+17)**	**(4.707.183)**	**(1.088)**	**(779.934)**	**(2)**
19.	Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	**-**	**-**	**-**	**-**
19a.	Hedge edilen toplam varlık tutarı	-	-	-	-
19b.	Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	-	-	-	-
20.	**Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)**	**(2.342.485)**	**(993)**	**(387.731)**	**(2)**
21.	**Parasal kalemler net yabancı para varlık/ yükümlülük pozisyonu (=1+2a+3+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)**	**(2.538.346)**	**(993)**	**(420.223)**	**(2)**
22.	Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değer	-	-	-	-
23.	İhracat	14.517.284	-	2.585.655	-
24.	İthalat	8.283.269	5.207	1.493.744	132

Grup'un Avro cinsinden uzun vadeli kredileri üzerindeki kur dalgalanmalarına ilişkin kur riski Fiat tarafından üstlenilmiş olup, 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle bu krediler hariç Grup'un net yabancı para uzun pozisyonu 80.739 TL'dir.

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle Grup'un vergi öncesi karının diğer değişkenler sabit tutulduğunda, ABD Doları, Avro ve diğer yabancı para yükümlülüklerindeki (verilen döviz bazlı envanter ve maddi varlık avansları hariç) %10 değişiklik karşısındaki duyarlılık analizi aşağıdaki gibidir:

	Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu			
	31 Aralık 2019			
	Kar/zarar		**Özkaynaklar**	
	Yabancı paranın değer kazanması	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**	**Yabancı paranın değer kazanması**	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**
ABD Doları'nın TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(577)	577	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	**(577)**	**577**	**-**	**-**
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(197.628)	197.628	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	242.084	(242.084)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	**44.456**	**(44.456)**	**-**	**-**
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net/yükümlülüğü	-	-	-	-
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	**-**	**-**	**-**	**-**
Toplam (3+6+9)	**43.879**	**(43.879)**	**-**	**-**

	Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu			
	31 Aralık 2018			
	Kar/zarar		**Özkaynaklar**	
	Yabancı paranın değer kazanması	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**	**Yabancı paranın değer kazanması**	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**
ABD Doları'nın TL karşısında % 10 değerlenmesi halinde:				
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(522)	522	-	-
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3- ABD Doları net etki (1+2)	**(522)**	**522**	**-**	**-**
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi halinde:				
4- Avro net varlık/yükümlülüğü	(253.310)	253.310	-	-
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	278.330	(278.330)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	**25.020**	**(25.020)**	**-**	**-**
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %10 değerlenmesi halinde:				
7- Diğer döviz net/yükümlülüğü	-	-	-	-
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	**-**	**-**	**-**	**-**
Toplam (3+6+9)	**24.498**	**(24.498)**	**-**	**-**

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Faiz riski

Faiz riski, faiz oranlarındaki değişimlerin finansal tabloları etkileme olasılığından kaynaklanmaktadır. Grup, belirli bir dönemde vadesi dolacak veya yeniden fiyatlandırılacak varlık ve yükümlülüklerin zamanlama uyumsuzlukları veya farklılıklarından dolayı faiz riskine maruzdur. Grup, bu riskini risk yönetimi stratejileri uygulayarak varlık ve yükümlülüklerin faiz değişim tarihlerini eşleştirerek yönetmektedir.

31 Aralık 2019 ve 2018 itibariyle bilançoda var olan faize duyarlı finansal araçlar üzerinden faiz oranındaki +/- %0,5 değişim olasılığının etkisi şekilde hesaplanmıştır.

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Faiz oranındaki değişim (%)	0,50	0,50
Vergi öncesi kar etkisi	(309)	(456)

Likidite riski

Likidite riski bir şirketin fonlama ihtiyaçlarını karşılayamama riskidir. Likidite riski güvenilir kredi kuruluşlarının vermiş olduğu kredilerin de desteğiyle nakit girişleri ve çıkışlarının dengelenmesiyle düşürülmektedir. Finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerine göre kırılımı bilanço tarihinden vade tarihine kadar geçen süre dikkate alınarak gösterilmiştir. Belirli bir vadesi olmayan finansal varlık ve yükümlülükler bir yıldan uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2019

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplam (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3 - 12 ay arası (II)	1 - 5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	3.745.811	4.099.515	232.958	1.691.357	2.175.200	-
Kira yükümlülükleri	12.130	12.130	1.351	4.052	6.727	-
Ticari borçlar	3.884.834	3.879.871	2.841.090	1.038.781	-	-
Borçlanma senedi ihraçları	192.779	216.386	3.086	117.128	96.172	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	130.113	130.113	130.113	-	-	-
Diğer borçlar	28.021	28.021	28.021	-	-	-
	7.993.688	**8.366.036**	**3.236.619**	**2.851.318**	**2.278.099**	**-**

Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplam (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3 - 12 ay arası (II)	1 - 5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev finansal yükümlülük (net)	**21.448**	**2.046.778**	**-**	**-**	**2.046.778**	**-**
Türev nakit girişleri						
Türev nakit çıkışları	21.448	2.046.778	-	-	2.046.778	-
	21.448	**2.046.778**	**-**	**-**	**2.046.778**	**-**

NOT 28 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplam (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3 - 12 ay arası (II)	1 - 5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	5.074.300	5.254.154	58.977	2.346.922	2.848.255	-
Ticari borçlar	3.293.983	3.339.912	2.940.171	399.741	-	-
Borçlanma senedi ihraçları	357.752	393.684	55.000	230.817	107.867	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	100.188	100.188	100.188	-	-	-
Diğer borçlar	16.060	16.060	16.060	-	-	-
	8.842.283	**9.103.998**	**3.170.396**	**2.977.480**	**2.956.122**	**-**

Beklenen (veya sözleşme uyarınca vadeler)	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplam (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3 - 12 ay arası (II)	1 - 5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev finansal yükümlülük (net)	**17.055**	**2.436.553**	**-**	**-**	**2.436.553**	**-**
Türev nakit girişleri						
Türev nakit çıkışları	17.055	2.436.553	-	-	2.436.553	-
	17.055	**2.436.553**	**-**	**-**	**2.436.553**	**-**

Sermaye yönetimi politikası

Grup'un sermaye yönetiminin birincil amacı, hisse değerlerini maksimize etmek ve işletmelerini desteklemek adına, güçlü kredi derecesini ve sağlıklı sermaye oranlarının devamlılığını sağlamaktır. Grup, ekonomik koşulların değişimi ışığında, sermaye yapısını yönetmekte ve düzeltmeler yapmaktadır.

Grup, sermaye yapısını düzenlemek ve korumak için, hissedarlara yapılan kar payı ödemelerini düzenleyebilir ya da sermayeyi hissedarlara geri verebilir. 31 Aralık 2019 itibariyle herhangi bir hedef, politika ya da süreç değişikliği yapılmamıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibariyle konsolide net borç/özkaynak oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Toplam finansal borç	3.950.720	5.432.052
Nakit ve nakit benzerleri (-)	(2.825.487)	(1.981.012)
Net finansal borç	1.125.233	3.451.040
Özkaynaklar	4.329.209	3.706.555
Net finansal borç/özkaynak oranı	**26%**	**%93**

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Grup, finansal araçların tahmini rayiç değerlerini hali hazırda mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Fakat piyasa bilgilerini değerlendirip rayiç değerleri tahmin edebilmek yorum ve muhakeme gerektirir. Sonuç olarak burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği miktarların göstergesi olmayabilir. Rayiç değerleri tahmin edilebilir finansal enstrümanların, değerlerinin tahmini için aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar yabancı para cinsinden parasal kalemler bilanço değerinin rayiç değerlerine yakın olması sebebi ile dönem sonu kurları kullanılarak çevrilmektedir. Finansal aktiflerin, (tüketici finansman kredileri hariç) kısa vadeli olmaları ve kredi kaybının önemsenmeyecek ölçüde olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir. Söz konusu rayiç değerler tüketici finansman kredilerinin ilerdeki nakit akımlarının cari faiz oranı olan aylık %14,53 (31 Aralık 2018: %18,46) ile iskonto edilmesi ile hesaplanmıştır.

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Taşınan değer	**Rayiç değer**	**Taşınan değer**	**Rayiç değer**
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	2.016.429	1.732.476	2.293.129	1.965.935

Finansal yükümlülükler yabancı para cinsinden parasal kalemler bilanço değerinin rayiç değerlerine yakın olması sebebi ile dönem sonu kurları kullanılarak çevrilmektedir. Ticari borçların ve diğer parasal yükümlülüklerin, kısa vadeli olmasından dolayı, rayiç değerlerin taşınan değerlerine yakın olduğu kabul edilir.

Bu bağlamda, yatırım maliyetleri ile ilgili yabancı para cinsinden uzun vadeli krediler (türev olmayan korunma aracı) ile hafif ticari araçların (Egea, Doblo, Yeni Doblo ve Mini Cargo (MCV)) gerçekleşen ve gelecekte beklenen satışları (korunmaya konu kalem) arasında etkili bir nakit akım korunması ilişkisi bulunmaktadır. Grup ile Fiat arasında yapılan üretim anlaşmaları çerçevesinde MCV için 2008 yılından itibaren 2018 yılı Aralık ayına kadar Fiat ve PSA'ya yapılacak satışların hasılatlarının bir bölümü ile uzun vadeli ilgili kredi borçları karşılanacaktır. Yine aynı şekilde Grup ile Fiat arasında yapılan üretim anlaşmaları çerçevesinde Egea için 2018 yılından itibaren 2023 yılı Aralık ayına kadar, Yeni Doblo için 2009 yılından itibaren 2019 yılı Aralık ayına kadar Fiat'a yapılacak satışların hasılatlarının bir bölümü ile uzun vadeli ilgili kredi borçları karşılanacaktır. Bunun yanı sıra Doblo için ise 2009 yılı başına kadar Fiat'a yapılan satışların hasılatlarının bir bölümü ile uzun vadeli ilgili borçların taşınan tutarları karşılanmıştır.

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ölçümleri

Aşağıda yer alan tablo gerçeğe uygun değer ile ölçülen ve değerleme yöntemiyle belirlenen finansal araçların analizini içermektedir. Gerçeğe uygun değer hesaplamaları aşağıda açıklanan aşamalar baz alınarak yapılmıştır:

- Belirli varlıklar ve yükümlülükler için, aktif piyasalardaki kotasyon fiyatı (düzeltme yapılmamış) (Seviye 1).
- Seviye 1 içinde yer alan kotasyon fiyatından başka, varlık veya yükümlülükler için, ya direkt (fiyat olarak) ya da dolaylı (fiyatlardan türetilerek) gözlenebilir girdiler (Seviye 2).
- Gözlenebilir bir piyasa verisi baz alınarak belirlenemeyen varlık ve yükümlülükler için girdiler (gözlenemeyen girdiler) (Seviye 3).

31 Aralık 2019

	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	-	66.000	-
Toplam varlıklar	**-**	**66.000**	**-**
Türev araçlardan doğan finansal yükümlülükler	-	21.448	-
Toplam yükümlülükler	**-**	**21.448**	**-**

31 Aralık 2018

	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	-	60.500	-
Toplam varlıklar	**-**	**60.500**	**-**
Türev araçlardan doğan finansal yükümlülükler	-	17.055	-
Toplam yükümlülükler	**-**	**17.055**	**-**

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönem içerisinde Grup, ikinci seviye ile birinci seviye arasında ve üçüncü seviyeye ya da üçüncü seviyeden herhangi bir transfer yapmamıştır.

NOT 30 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Şirket'in üyesi olduğu metal iş kolundaki işveren sendikası Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile Türk Metal Sendikası arasında 01 Eylül 2019 – 31 Ağustos 2021 dönemini kapsayan Grup Toplu İş Sözleşmesi Anlaşma Tutanağı 29 Ocak 2020 tarihinde imzalanmıştır. İmzalanan toplu iş sözleşmesinin ekteki mali tablolara etkisi yansıtılmıştır.